

Največji slovenski dnevnik

v Zedinjenih državah

Velja za vse leto ... \$3.50

Za pol leta \$2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian daily
in the United StatesIssued every day except Sundays
and Legal Holidays.
50,000 Readers

Telephone: CORTLANDT 4687.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

Telephone: CORTLANDT 4687.

NO. 183. — ŠTEV. 183.

NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 6, 1918. — TOREK, 6. AVGUSTA, 1918.

VOLUME XXVI. — LETNIK XXVI.

Zavezniška intervencija.

ZDRUŽENE DRŽAVE SO SE POGODILE Z JAPONSKO GLEDE SKUPNEGA POSTOPANJA V SIBIRIJI. — STRAŽILI BODO VLADIVOSTOK IN IZTREBILI IZ SIBIRIJE OBOROŽENE AVSTRIJSKE IN NEMŠKE VOJNE UJETNIKE. — DOLOČENA JE ARMADA 25 TISOČ MOŽ.

Washington, D. C., 5. avgusta. — Po konferenci med predsednikom Wilsonom in vojnimi tajniki Bakerjem je danes poslučilo državni tajnik Polk formalno objavil načrt za ameriško-japonsko pomoč Rusiji.

Oficijelna objava pravi, da se predsednik Wilson ne mara vmešavati v notranje zadeve Rusije, ni ti v krajevne vlade v okrožju, kjer bodo nastanjene zavezniške in ameriške čete.

Najprej bo vojaška ekspedicija ki bo prišla v Sibirijo v Vladivostoku, pomagala češko-slovaškim četam v njihovem boju proti prejšnjim avstrijskim in nemškim vojnim ujetnikom. Kjer se boljševiki bore skupno z Nemci, bodo stali nasproti ameriško-japonskim vojakom.

Cela ekspedicija bo štela okoli 25 tisoč mož. Od teh bo 10 tisoč Japoncev, 7 tisoč Amerikancev, okoli 5 tisoč Angležev, ostali pa bodo Francozi in Italijani.

Vrhovno poveljstvo bodo imeli Japonci, Japonci so hoteli poslati večjo armado, toda poslušajo tajnik Polk je preprečil japonskega poslanika viskonta Išja, da mora biti celo delovanje kar največ združeno in da se mora pričeti z omejenim številom vojaštva.

Zveza Združenih držav z Japonsko je silen udarec za centralne sile, katerih časopisje je zagotavljalo javnosti, da je taka zveza nemogoča, da sta ti dve deželi predaleč narazen, da bi se mogle združiti v taki akciji.

Prikrat se sliši, da Združene države sodelujejo z Angleži in Francozi v bližini Arhangelska in Murmanska.

Znana je, da so avstrijski vojni ujetniki drugih slovenskih in latinskih narodnosti položili svoje usode v roke Čeho-Slovakov in več tisoč Jugoslovancev, Italijanov in Rumuncev tvorijo sedaj češko-slovaško armado. Dobro so založeni z navadnimi in strojnimi puškami ter bombami in od rečne garde so vpleteni nekaj artilerije, toda v tem oziru so vedno še zelo revni.

Oni del armade, ki operira zapadno od Vladivostoka se zalaga s potrebnim vojnim materijalom iz zavezniških zalog ob pacifiški obali.

Ruskemu narodu se bo zagotovilo, da imajo vsi koraki, katere

bodo zavezniški v bodoče storili namen pomagati Rusiji in poraziti centralne države.

Poleg vojaške sile bodo zavezniški poslali v Rusijo tudi ekonomsko komisijo, ki bo pomagala Rusom organizirati deželo in zo pet vpejati red v velikanske zmešnjave.

Da se je predsednik odločil poslati te majhno armado v Sibirijo, je delal po nasvetu mož, ki s dolgo vrsto let živeli v Rusiji in se pred kratkim vrnil iz te dežele. Ti možje so namreč prepričani, da bo prihod zavezniških čet znamenje vsem lojalnim Rusom da pridejo naprej in jim ponudijo svojo pomoč.

To se je zgodilo tudi v slučaju češko-slovaških čet, ki so bile direktni povod strmolavljenja bolševiških oblasti v mnogih mestih, kjer so imeli kontrolo prejšnji nemški in avstrijski vojni ujetniki.

Brez izjeme so ti možje bili proti temu, da bi se poslala večja armada v Sibirijo, ali pa Rusijo, kajti s tem bi bil uničen prvotni namen: organizirati Rusijo.

Čeho-Slovaki drže v Rusiji reko Volgo v razdalji 200 milj od Kazana do točke južno od Samare. S tem pa je vstavljen ves dovoz žita iz južne Rusije, ki je edini rodovitni del evropske Rusije, katerega ne kontrolirajo Nemci.

Z zavzetjem Orenburga in Samare drže turkестansko železnico in s tem prekiniti dovoz žita in bombaža iz centralne Azije.

Drže tudi Ural od Orenburga do Ekaterinburga ter s tem kontrolirajo petrograjski del proge sibirskih železnic.

Čeho-Slovaki drže tudi dolgo progo sibirskih železnic od Urala do Bajkalskega jezera. Ta del Sibirije zalaga severno Rusijo z moko, surovim maslom in sirom. Prva in najglavnejša naloga Čeho-Slovakov je, očistiti Sibirijo nemško-madžarskih čet, ki so dobro oborožene in katere podpira rajo bolševiki.

Čeho-Slovaki se morejo zoperstaviti vsaki sili, katero jim pošljejo nasproti bolševiki. Ako pa pridejo skozi Moskvo dobrooboroženi Nemci do Volge, potem se z njimi ne more meriti njihova mala armada, ako ji ne priskočijo na pomoč zavezniški in bi se morali umakniti za Ural.

darji Nemcije namenoma zavrgli pravično in primerno uravnavo predlagano od zaveznikov. S tem da so vrgli na stran zadnjo mako zmernosti, so razkosali Rusijo, zaslužili Rumunsko ter skušali polastiti se največje sile s strmolavljenjem zaveznikov v kohecnem in obupnem navalu. V sled nepremagljive hrabrosti zavezniških armad pa je postalo sedaj jasno, da se s vseh teh sanj o osvoboditvi sveta, radi katerih so tako nepotrežno podaljšali vojno, ne more nikdar izpolniti.

Bitka pa ni še izvojevana. Velika avtokracija Prusije bo še vedno skušala s nasiljem ali zahrbtnostjo preprečiti poraz ter tako dati militarizmu nov odlog za življenje. Ne moremo skušati izogniti se grozotam vojne za nas same s tem da jih naložimo na naše otroke. Ker smo se poverili nalogi, jo moramo izvrševati, dokler se ne doseže pravične in trajne uravnave.

Na noben drug način ne moremo trpeti sveta, oproščene vojne.

— VZDRŽITE!

Lloyd George.

FOOD
WILL WIN
THE
WAR

— Jaz pravim: — VZDRŽITE!
— ker niso bili naši izgledi za zmago nikdar tako jasni kot so danes. Pred šestimi meseci so vla-

AMERIŠKI VOJAKI SE POSLAVLJAJO OD PADLEGA TOVARIŠA.

A VISIT TO "BUDDY'S" GRAVE, "SOMEWHERE IN FRANCE"

Iz Rusije.

Umor velikih knezov. — Aretacije v sedem umora feldmarsala von Eichhorna. — Vedno večji nemiri.

Pariz, 5. avgusta. — Kakor pravi neko poročilo iz Moskve na monakovsko "Bayrische Zeitung", so bolševiki usmrtili tri ruske velike kneze, med katerimi je bil najbrže tudi bivši vrhovni veliki knez v Ekaterinburgu, knez Nikolaj Nikolaevič.

O Nikolaju Nikolaeviču se je 3. junija 1917 poročalo, da je bil v Tiflisu aretiran, začetkom tega leta pa so nemški listi poročali, da je bil ubit. Te vesti pa niso bile potrjene in so jih pozneje sa poročila iz Rusije zanikala.

Po zadnjih poročilih je bil Nikolaj Nikolaevič 14. julija aretiran.

Konec julija je neka amsterdamska brzojavka sporočila, da so nepoznani ljudje aretirali štiri je velike kneze v Ekaterinburgu. Imena teh velikih knezov so: Konstantin, Igor, Ivan Konstantinovič in Sergij Mihalovič.

London, 5. avgusta. — Poročilo Exchange Telegrapha iz Curia pravi:

Brzojavke iz Krakova zatrjujejo, da je bilo po umoru feldmarsala Eichhorna aretiranih več kot 500 oseb, vključno bivšega min. predsednika Vineskeja, tajnika Miljukova in mnogo članov ustavno-demokratske stranke.

Obsedno stanje je bilo razglašeno po celi kijevski guberniji.

Na raznih krajih Kijeva so našli 10 nemških vojakov umorjenih; vstaja med ukrajinskimi kmeti se nadaljuje.

Nemci so odkrili zaroto strmolaviti generala Skoropadskega in menovati nadvojvodo Viljema, si na avstrijskega nadvojvode Karla Stefana, za kralja ali htemana Ukrajine.

V brzojavki, v kateri se je zahvalil generalu Skoropadskemu za izražene mu simpatije ukrajinskega naroda ob priliki umora feldmarsala Eichhorna, je nemški cesar rekel:

— Izdajalski morilec so izvršili sramoten čin proti mojemu feldmarsalu. Brezvestni naši sovražniki, ki so obenem tudi sovražniki mi in reda v Ukrajini, se ne strajajo pred podlimi sredstvi v doseg svojih zlobnih namenov.

Upam, da bodo morilec in njihovi pomagači dobili zaslužen kaznen.

Kakor pravi neka kijevska brzojavka, je bilo po celi Ukrajini razglašeno obsedno stanje. Ves železniški sistem bo stavljen pod vojaško administracijo.

Kandalaska, Ruska Laplandija, 5. avgusta. — Ker pričakujejo zavezniške intervencije, bolševiki naglo zapuščajo Arhangelsk in gredo proti Vologdi. Konzuli ostajajo tam.

Angleškim in francoskim podnikom ni dovoljeno odpotovati iz Petrograda in Moskve v Arhangelsk. Nek ameriški sel je bil na

Amerikanci v Arhangelsku.

Ameriške čete so se izkrcale v Arhangelsku. — Severni prebivalci so jih navdušeno sprejeli.

Kandalaska, Ruska Laplandija, 5. avgusta. — Med zavezniški četami, ki so se prejšnji teder izkrcale v Arhangelsku, so bile tudi ameriške. Prvi oddelek mednarodnih čet vsebuje tudi nekatere člane ruske častniške zveze.

Vdeležba Amerikancev pri izkrcanju je izvala veliko navdušenje v severni Rusiji. Ljudstvo meni, da Združene države nimajo sebičnih namenov glede Rusije in gledajo na Amerikance kot na jamstvo za prijateljstvo zavezniškov napram Rusiji.

Prebivalstvo Arhangelska je z velikim navdušenjem sprejelo čete.

Ko so se vojaki izkrcali, so korakali proti Arhangelsku, kjer je že izbruhnila protibolševiška revolucija. Voditelji tega gibanja so prosili zavezničke za varstvo.

Zadnji odpor so pokazali bolševiki v soboto, ko so bili popolnoma premagani pri postaji v Visoki gori, na levem bregu Dvne.

V svojem begu iz Arhangelska so bolševiki vzeli s seboj 40 milijonov rubljev v gotovini in mnogo drugih dragocenosti, pustili pa so mnogo vojnega materijala. Tu di železniške proge in mostov niso razdeljali.

Potu v Arhangelsk dvakrat vstavljen; ponavadi pa Amerikancev ne nadlegujejo.

Poslaniki, ki so prišli iz Vologde v Kandalasko, že niso slišali ničesar od svojih vlad od začetka julija. V Vologdi so oblasti odvzele poslanikom pravico rabiti kabel; toda fizično niso bili nadlegovani.

Po umoru poslanika grofa Mirbacha se je neprestano poskušali prisiliti poslanike, da bi se iz Vologde preselili v Moskvo. Bolševiški zunanji minister Čičerin je poslal svojega osebnega prijatelja v Vologdo, da bi vse pripravil za odhod, toda po izmenjavi not je Čičerin odločil, da ostanejo. Tako je na to pa je bila poslanštvom odvzeta pravica do kabela, toda Čičerin je ponudil, da se bodo poročila pošiljala po brezžičnem brzojavu iz Moskve. Izrazil je bojazan pred nemiri, toda dogodilo se ni nič.

Peking, 5. avgusta. — General Horvat, ki se je prijavil za direktorja Sibirije, je poslal 400 Japoncev s poljskimi topovi na pomoč kozackemu generalu Semenovu.

Nemški agenti kupujejo veliko množino žirvine v Mongoliji.

Pariz, 5. avgusta. — Raski revolucionar Vladimir Burčev, ki je v nasprotju z bolševiškimi voditelji, je prišel iz Londona v Pariz. V kratkem bo odpotoval v Zdr. države.

Od 18. do 45. leta.

Žrebanja bodo razširili tudi na dne v starosti od 18. do 45. let. — Sedem milijonov vojakov.

Washington, D. C., 5. avgusta. — S tem da se bodo morali registrirati tudi možki v starosti od 18. do 45. let, bo štela ameriška armada sedem milijonov mož.

Tega mnenja so že vsaj uradniki vojnega departamenta.

Pripomniti je treba, da bi se dobilo toliko vojakov v najslabšem slučaju. Toda možje, ki bi pripadali tej 7-milijonski armadi, bi bil v vseh oziirih, posebno pa v fizičnem, ravno taki kot se sedaj nahajajo v Franciji.

V razredu od 18. do 20. let bi bilo mogoče rekrutirati dva milijona mož. Razred od 21. do 31. leta je že dal deželi tri milijone najbojših vojakov. V razredu od 31. do 45. leta bi bilo mogoče rekrutirati dva milijona vojakov.

Potemtakem bi znašalo skupno število sedem milijonov mož.

Na ta način bi imela vlada Zdr. lrazav največjo rezervno armado, kar jih je videl svet.

Predsednik Wilson je prav do oro vedel in vsled tega je tudi izpregovoril one usodepolne besede.

— Zakaj bi omejili armado samo na pet milijonov mož?

To se pravi, da ne potrebujemo nobene omejitve. Če bi seden milijonov ne zadostovalo, bi jih lahko vpokli cali osem milijonov in če bi jih osem milijonov ne zadostovalo, bi jih vpokliicali devet.

Po novi naredbi bi se registriralo približno šestnajst milijonov mož. Umevno je, da izmed onih ki se bodo registrirali, najbrže polovica ne bo nikdar nosilo vojaške puške.

Se celo več kot sto članov kongresa se bo moralo registrirati. Med njimi bo tudi enajst senatorjev.

Hindenburg namerava tri ofenzive.

Rotterdam, Nizozemsko, 5. avgusta. — Dasiravno se ne more polagati nikake vrjetnosti na vesti, vendar se z vso resnostjo zagotavlja, da namerava feldmarsal Hindenburg za prihodnji mesec največjo ofenzivo tega leta. September je skrajni mesec, do katerega morejo Nemci odložiti kohečni poskus doseči odločitev; ozirom na naraščajočo ameriško armado. V ta namen se nameravajo tri ofenzive obenem: ena v Champagne, druga proti severu, da si prirobo pot do obrežja tretja pa pri Verdunu v zadnjem poskusu priboriti si južno pot proti Parizu.

Sibirija bo napovedala vojno.

London, Anglija, 5. avgusta. — Poloficijelna lista "Pravda" in "Izvestja" pišeta, da namerava provizorična vlada Sibirije tekom nekaj dni formalno napovedati vojno sovjetovi vladi.

Kdo je rešil Rheims?

PRI OBRAMBI TEGA MESTA SO SE POSEBNO ODLIKOVALE KOLONIJALNE ČETE. — VOJAKI IZ VSEH OKRAJEV FRANCOŠKEGA TERITORIJA SO ZAVSTAVILI SOVRAŽNIŠKO PRODIRANJE. — DOŽIVLJAJ ČASNIKARSKEGA POROČEVALCA. BOJEVANJE V GORAH. — PIŠE P. A. ROCKWELL.

S francoskimi armadami v Franciji, 5. avgusta. — Noben sektor na zapadni fronti ni tako zanimiv kot je sektor pri Rheimsu, kjer se stikata Aisne in Champagne fronti. Nad mestom, ki je toliko časa vstavljalo nemško prodiranje proti Parizu, se dvigujejo gore, polne vinogradov, ki tvorijo eno izmed najboljših naravnih obramb. Gore niso visoke, komaj po tristo metrov, pa so izborno pripravne za vsakovrstno obrambo.

Za gorami sta Epernay in reka Marne, na desni strani pa Marne-Aisne prekop. Za obrambo uporabljajo te gore že iz leta 1914.

Dandanes so vse preprežene z žičnatimi ograjami, strelnimi jarki in zakopi. Nemci to prav dobro vedo in so prišli do prepričanja, da je mogoče zavzeti te pozicije s frontalnim napadom. Na tem sektorju so se borili francoski kolonijalni vojaki. To so ljudje iz raznih francoskih kolonij: Zuvavi, Alžirci, Južnoafrikanci itd. Posebno so se odlikovali senegalske čete.

V sredo sem bil pri tem zboru in sem slišal značilno zgodbo o borbi v gorah. Isti francoski kolonijalni polk, katerega sem dobil tam zgoraj, je vstavljala Nemce že meseca maja in jún je preprečil napredovanje.

Najhujeje je bilo menda 15. julija. Nemška fronta se je vila krog Rheimsa v obliki konjske podkve. Nemci so imeli na razpolago veliko množico težkih topov. Nemški izstrelki so padali neprestano v francoske pozicije, toda kolonjske čete so ostale na svojih mestih. Vsa dan so se vršili napadi in protinapadi. Nemci so pošiljali v boj vedno nove čete.

16. julija so Nemci osvojili del gozda pri Verigny, ki je nekaj kilometrov od Rheimsa. Nemci so vzpostavili na hrib št. 240 pet napadov. Kolonjske čete so se obupno vstavljale, kar jih je videl svet.

Predsednik Wilson je prav do oro vedel in vsled tega je tudi izpregovoril one usodepolne besede.

— Zakaj bi omejili armado samo na pet milijonov mož?

To se pravi, da ne potrebujemo nobene omejitve. Če bi seden milijonov ne zadostovalo, bi jih lahko vpokli cali osem milijonov in če bi jih osem milijonov ne zadostovalo, bi jih vpokliicali devet.

Po novi naredbi bi se registriralo približno šestnajst milijonov mož. Umevno je, da izmed onih ki se bodo registrirali, najbrže polovica ne bo nikdar nosilo vojaške puške.

Se celo več kot sto članov kongresa se bo moralo registrirati. Med njimi bo tudi enajst senatorjev.

Hindenburg namerava tri ofenzive.

Rotterdam, Nizozemsko, 5. avgusta. — Dasiravno se ne more polagati nikake vrjetnosti na vesti, vendar se z vso resnostjo zagotavlja, da namerava feldmarsal Hindenburg za prihodnji mesec največjo ofenzivo tega leta. September je skrajni mesec, do katerega morejo Nemci odložiti kohečni poskus doseči odločitev; ozirom na naraščajočo ameriško armado. V ta namen se nameravajo tri ofenzive obenem: ena v Champagne, druga proti severu, da si prirobo pot do obrežja tretja pa pri Verdunu v zadnjem poskusu priboriti si južno pot proti Parizu.

Sibirija bo napovedala vojno.

London, Anglija, 5. avgusta. — Poloficijelna lista "Pravda" in "Izvestja" pišeta, da namerava provizorična vlada Sibirije tekom nekaj dni formalno napovedati vojno sovjetovi vladi.

Francosko poročilo. — Na celi fronti ob Vesles se položaj ni izpremenil. Na severnem bregu reke so se vršili krajevni spopadi med našimi lahkim četami ter postojankami sovražnika. Dan je bil miren na vseh ostalih točkah.

Dnevno poročilo. — Z bojne fronte ni poročati ničesar važnega. Majhni franc. oddelki, ki so prekorčili Vesles, so povsod na leteli na odpor Nemcev.

Angleško poročilo. — London, Anglija, 5. avgusta. — Nočno poročilo. — Tekom dneva smo pri Pacaut gozdu, iztočno od Robecq, tekem dneva nekoliko potisnili naprej svoje postojanke. Sovražna artilerija je bila delavna na sektorju južno od Ypres.

Dnevno poročilo. — Ujeli smo par jetnikov tekom noči v bližini Neuville-Vitossa, južno-istočno od Arras.

Sovražna artilerija je bila zelo aktivna tekom pretekle noči nasproti La Basse prekopi ter je kazala nekaj delavnosti tudi severno od Bethune ter na različnih točkah med Hazebrouck in Ypres.

Nemško poročilo. — Berlin, Nemčija, 5. avgusta. —

nih akeji ter so precej napredovali. Senegalski bataljon je zavzel vas Courmas, gozd Petit Champ in Cometrail Chateau. Nemci so se vstrajno vstavljali, pa kljub temu niso ničesar dosegli. Francozi so jih veliko pobili, veliko pa ujeli. V parku Cometrail Chateau so zaplenili Francozi 128 strojnih pušk in 8 topov.

Govoril sem z velikim črnim Senegalcem, ki se je vdeležil protinapadov. Z velikim ponosom mi je pokazal nož, s katerim je poklal obilo Nemcev. V nož je bilo vtisnjeno: "Mašeevalie leta 1870."

Nek italijanski armadni zbor je operiral nekaj časa na levi strani kolonjskih čet. Nadomestilo so ga angleške čete, ki so zavzele St. Eupraise, gozd Courton in druga mesta. Kolonjske čete so pred kratkim zavzele vas Vignay.

V bližini Prunay je studenec, kamor hodijo pit francoski in nemški vojaki. Ponavadi vlada v tem prostoru mir, toda Nemci pošiljajo vseeno včasih per granat proti vrelen, če mislijo, da si tam gase Francozi žejo. Verzenay ulica na veter, veliko leseno poslopje, je tudi nepoškodovano.

V četrtek sem se odpravil v dolino pri Ludes. Ljudje se popolnoma nič ne brigajo za obstreljevanje, ampak mirno obdelujejo svojo zemljo. V vinogradih so ponavadi mlada dekleta in stari.

Na neki kmetiji v gorah živi ženska, katere mož je padel v boju z Nemci. V vrt je padlo več izstrelkov, toda hiša je še vedno nepoškodovana. Ženska redi kokeši in zajce ter prideluje zelenjavo. Za vojno se popolnoma nič ne briga.

Če mi je namenjeno, bom ubita, če mi pa ni namenjeno, bom živela. — pravi in se bavi s svojim delom.

Ko smo se vračali z avtomobilom v Rheims, bi bili postali kmalu žrtve strupenih plinov.

Sreča, da je bil avtomobil čisto zaprt in da je imel naš sofer masko. Na nekem ovinku smo bili prisiljeni obstati. Če bi stali tam še dve minuti, bi nas zadela težak nemški izstrelak. Ko smo se namreč vozili naprej, je za nami strahovito počilo. Ozrli smo se in videli, da je padla granata ravno na ono mesto, kjer smo bili malo prej obstali.

Ob Vesles se je povečalo delovanje artilerije. Vršili so s uspešni spopadi južno od Conde in zapadno od Rheims. Po zavrnjenju sovražnih napadov so naše zadnje straže, soglasno s povelji, umaknile svoje postojanke severno od Vesles pred močnimi naskoki sovražnika na Fismes.

Zapadno od Mosel ter v gorenjih Vogezih se je zavrnilo naskoke sovražnika. V Sundgau smo ujeli večje število sovražnikov.

ITALJANSKO POROČILO.

Rim, Italija, 5. avgusta. — Na Dosso Alto se je ujelo dva sovražna častnika ter par mož. Sovražni oddelki so skušali napasti Monte Corno ter Rio Freddo, kar se jim pa ni posrečilo. Zavrnilo se je tudi napad sovražnih oddelkov pri Corone.

OFICIJELNA POROČILA

FRANCOSKO POROČILO.

Pariz, Francija, 5. avgusta. — Nočno poročilo. — Na celi fronti ob Vesles se položaj ni izpremenil. Na severnem bregu reke so se vršili krajevni spopadi med našimi lahkim četami ter postojankami sovražnika. Dan je bil miren na vseh ostalih točkah.

Dnevno poročilo. — Z bojne fronte ni poročati ničesar važnega. Majhni franc. oddelki, ki so prekorčili Vesles, so povsod na leteli na odpor Nemcev.

Angleško poročilo. — London, Anglija, 5. avgusta. — Nočno poročilo. — Tekom dneva smo pri Pacaut gozdu, iztočno od Robecq, tekem dneva nekoliko potisnili naprej svoje postojanke. Sovražna artilerija je bila delavna na sektorju južno od Ypres.

Dnevno poročilo. — Ujeli smo par jetnikov tekom noči v bližini Neuville-Vitossa, južno-istočno od Arras.

Sovražna artilerija je bila zelo aktivna tekom pretekle noči nasproti La Basse prekopi ter je kazala nekaj delavnosti tudi severno od Bethune ter na različnih točkah med Hazebrouck in Ypres.

Nemško poročilo. — Berlin, Nemčija, 5. avgusta. —

"GLAS NARODA"

SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY

(Slovenian Daily.)

Owned and published by the
(a corporation.)

FRANK SAKSER, President.

LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of business of the corporation and addresses of above officers;
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Na celo leto velja list za Ameriko	Za celo leto za mesto New York	\$5.00
In Canada	Za pol leta za mesto New York	3.00
Za pol leta	2.00 Za četrt leta za mesto New York	1.50
Za četrt leta	1.00 Za inozemstvo za celo leto	6.00

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvenredni nedelji in praznikov.

"GLAS NARODA"

("Voice of the People")

Issued every day except Sundays and Holidays

Subscription yearly \$3.50.

Advertisement on agreement.

Doplat brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagovito pošilja po — Money Order.

Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnja številka naznanj, da hitreje najdemo naslednika.

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt St., New York City.

Telefon: 2876 Cortlandt.

Čuden narod.

900

Kdo je Columbia in kaj je, da jo vsi Nemci obžalujejo? Studiranje najnovejših definicij, katere je podalo nemško časopisje v zadnjem času, ob priliki, ko se je splošno praznovalo 4. julij ter pojasnjevalo nemškemu narodu, kaj je Amerika, nas pušča polne začudenja glede tega, v kakšni luči se prikazuje svoji sovražnikom.

Precej znano je naziranje, kateremu je dal v "Hamburger Nachrichten" izraza polkovnik Herwath, ki je bil preje nemški vojaški atašej v Washingtonu. Povedal je, kako je Anglija potom svoje diplomacije končno zopet spravila pod svojo oblast ustaske kolonije. Obledelo ameriške vojne napovedi na naslov Nemčije, "ko je parod, nalagan in izdan od svoje vlade in svojega časopisja, potegnil meč v službi Anglije", naj bi se praznovalo skozi vse čase kot — Dan Odnosnosti.

S to sliko osramočenega in zaslužnega naroda pred očmi je malo težko videti "Anglijo, Francijo in Italijo, ki trepetajo pred vsakim migljajem Wilsona", kot hoče to imeti "Koelnische Volkszeitung". — Vse kaže, da se borimo mi in da hočemo doseči nič manj kot "severo-ameriško nadvlado sveta", potem ko smo si že podjarmili zapadno hemisfero.

"Ligo narodov pa se je zamislilo le kot orodje, s katerim hočejo Združene države zavladati svetu".

List nadaljuje na naslednji način:

— Prostosti pijana Amerika iz leta 1776 ni danes, v notranji in zunanji politiki, ničesar drugega kot postojanka tirana, kateri poveljuje neprimerno domišljav despot. V temnišah te trdnjave pa naj bi se prikovalo na verige prostost narodov.

Kdo pa je ta strašni despot, kojega gorostasne ambicije je soglasno s "Volkszeitung" mogoče zavriniti v primerne meje le z zmago centralnih sil?

Če verujete "Berliner Tageblattu", je to diskreditiran in polomljen politik, ki je moral ravnokar opustiti svoj neuspešni boj proti trumom. Dokaz, da je bila bitka izgubljena, je lahko najti.

Mr. Schwab je 6. priliki, ko je prevzel ladjedelni program, izjavil, da je mogoče pospešiti produkcijo za 60 odstotkov. "Tageblatt" pravi, da bi se to lahko že prej zgodilo, če bi veliki interesi name noma ne zadrževali akcije toliko časa, dokler ni bil imenovan njihov človek. Pred kampanjo pasivnega odbora proti njegovemu poskusu, da oslabi truste z ojačenjem birokracije, je Mr. Wilson onemogel.

Njegova osebnost je prenehala biti zanimiva, razen v psihološkem smislu, — je izjavil list nadalje. — On ne more ustaviti sil, katere je spravljal v tek. Njegovi govori so zdaj zlomljeni in neosebni.

Mogoče pa vendar ni popolnoma slab, temveč le zaveden na — stranpota. "Kreuzzeitung" je tako dobra, da navaja iz newyorskega "Timesa" — "najbolj čitane in uplívne časopisa v Ameriki" — naslednji stavek, ki je bil objavljen v nekem uvodniku že 1. 1914:

— Svet ne more dovoliti, da bi Nemčija zmagala v tej vojni. Soglasno s tem listom je bil ta stavek vodilna zvezda Wilsonove politike, ki ga je ravne in ozke poti v zelo dvomljive politične toke. Kakor hitro pa se je doseglo navidezno rešitev, se je pojavila nadaljnja težkoča. Ameriško časopisje je soglasno z izjavo tega lista kontrolirano od "intereso" ter bi vsled tega zavedlo svojega sovražnika Wilsona v karijero, ki ga je napravila tako mogočnega kot brezobzirnega — kot pravi list.

Čuden narod je to, med katerim se morejo pojaviti taki fenomeni. Čuden narod zato, ker je bilo soglasno z "Dresdener Nachrichten" pro-zaveznika manjšina 25,000,000 v stanu potegniti v vojno "65,000,000", vključno politično uplívne lree, ki so za centralne zaveznike in kojih simpatije zanje so bile odkrite, dočim so bili ostali deseti milijoni prijatelji zaveznikov, a se niso hoteli boriti zanje.

Isti list trdi, sklenjen je na avtoriteti dr. Barthelme, da "Amerikanci ne morejo nikdar postati one vrste vojakov kot se jih potrebuje v sedanji vojni". — Vojna in njeni problemi so postali preveliki za nezreli ameriški intelekt, — katero ngotivilo bo prineslo olajšave za nemške generale, ki poveljujejo ob Marne.

"Simplicissimus" je dekoriral par kartonov z naslednjim besedilom:

— Na newyorskí borzi plačujejo ljudje po sto dolarjev za privilegij, da smejo breniti v nemško pikelhavbo, a Amerikanci, ki vidijo tako pikelhavbo na fronti, bi radi dali stotisoč dolarjev, da bi bili zopet doma.

Zadnji dogodki komaj potrjujejo resničnost tega.

Te čudne politične razmere pa so povsem razumljive pri narodu, kojega neobstoječa armada, potopljena do zadnjega moža od nemških čolnov na poti preko oceana, katero se je po prihodu v Francijo našlo kot popolnoma nepravilno za boj na fronti, je bila ravnokar uničena na fronti z naglico "par stotisočev na dan", — česar vrjame jutranjemu poročilu Wolffovega urada, ki je popoldne popravi številke na "desetine tisočev".

Ta armada je obstajala v pondeljek popolnoma iz črncev, v torek iz Indijancev, v sredo pa popolnoma iz nemških Amerikancev, ki so pa popolnoma za — Ameriko.

— 000 —

Vsi na delo za boljše bodočnost našega naroda. Tega dela je toliko, da ga ima vsak čez glavo, kdor se ga hoče lotiti. Komur jezik boljše teče kot pero, naj agira pri sosedih in domači nasebini, kdor je pa mojster peresa, naj poskuša uplívati potom časopisja na splošno javnost.

Stranke so potrebne. Ostanjejo naj, da bo medsebojna kontrola. Vse delo naj bo pa posvečeno gradnji, ne pa uničevanju.

Svarilen glas iz domovine.

Kaj bi rekla stara domovina, ko bi vedela, kako se ameriški Slovenci pripravljajo radi golemo puščajo pa v nemar to, kar nam je glavno: osvobodjenje in zedinjenje!

Osvoboditi in zediniti pa ni mogoče enega naroda z uvodniki in drugimi članki o republikani in republikancih. Za to je treba čisto drugačnega revolucionarnega dela, požrtvovalnosti, pripravljenosti žrtvovati vse eni veliki stvari.

Socialistična stranka v starem kraju je slaba in mala. Niti v enem državnozbornem volilnem okraju ni mogla zmagati; niti enega zastopnika niso imeli slovenski socialisti v dunajskem parlamentu. Pa to nas ne moti, da vpoštevamo tudi njen glas.

Dr. Ferfolja, goriški Slovenec je eden mlajših voditeljev stranke. V Trstu se deluje dolgo vrsto let kot socialistični organizator, izobražen mož, pošten in pameten. Zasluži, da poslušamo njegove besede, ki so besede slovenskega in jugoslovanskega rodoljuba.

Kar pravi Ferfolja, ni nič novega v svojem jedru. Znano nam je vsem. Vemo mi vsi, da so vsi jugoslovanski socialisti, vključni slovenske, sprejeli platformo narodnega edinstva, da so oni povsem solidarni z meščanskimi strankami.

Da, oni ne postavljajo programov, ki so z ozirom na narodno disceplino to, kar pest na oko.

Ferfolja se obrača vsem onim, ki niso zadovoljni z majsko deklaracijo in zahtevajo več in to v pravem pomenu besede — boljše. Tak republikanizem je prav poceni.

Ovira skupno delo, zabija klin med prej enotno stranko.

In v teh besedah je cela zlata resnica. Radi tega nas vladni žandarji ne bodo zasledovali; s prezirljivim nasmehom nas puščajo, da se gremo republikance.

To pa je jedro stvari. Makjavelistični dunajski politiki je dobro došel republikanizem, ker ni boljšega sredstva izzvati nesloga, kot je to. To je pravo avstrijsko sredstvo, ki ima edino svrhu razdvajati jugoslovansko gibanje. Avstrijski dvorni svetnik in avstrijski žandar imata nad tem svoje dopadanje.

Da so nam to rekli socialisti v starem kraju, to je njihova zasluga v prid naši dobri stvari.

Od nasprotne strani se nam očita, da mi imamo kralja in kraljevino na ustih, republikancem pa štejemo v zlo, ako zahtevajo republiko. Taka trditve je čisto navadno zavijanje.

Kdor čita celo krfsko deklaracijo, ne pa one v boljševiški okrajšanini in deloma konfiscirani izdaji, ve dobro, da je njeno glavno načelo — samoodločevanje naroda. Ustavodajna skupščina je garancija samoodločevanja naroda. Odločno besedo bo imela ustavodajna skupščina kot najvišji izraz ljudske volje.

Tako postopamo mi.

Ameriški boljševiki pa govorijo čisto drugače, prav nič demokratiko. Oni pravijo:

— Jugoslavija mora biti republika. Ako ne bo republika, pa nočemo v Jugoslavijo. Mi Slovenci hočemo biti za sebe.

To je razlika med njimi in nami.

Mi se pokoravamo narodni volji in narodnemu pravoreku, oni pa hočejo z glavo skozi zid. Vseeno jim je, ako trpijo pri tem narodni interesi ali ne; vseeno je, čeprav je njihovo delovanje voda na — avstrijski mlin.

Socialisti v stari domovini so ostro obsodili samomorilno počenje čikaških generalov. Druge stranke na Slovenskem pa itak niso imele nikdar zaupanja v te gospode.

Pa prišel bo čas, ko bo domovina zahtevala račune od teh gospodov in tedaj se oni ne bodo mogli izgovarjati, da jim ni bilo znano, kaj mislijo in so mislili še celo socialisti v starem kraju o značaju njihovega delovanja.

Ameriški Slovenci si pa naj dobro premislijo besede iz stare domovine. Rodile so se iz trpljenja in preganjanja, one so posledica zrele sodbe treznega našega naroda.

Ako bodo ameriški Slovenci metali v koš svete in priporočila iz stare domovine, za to ne bodo odgovorni samo čikaški papeži in generali, ampak tudi vsi oni, ki jim sledijo.

Pa dobro vemo, da je sreč slovenske Amerike za stari kraj in da bo sledilo besedam, ki prihajajo od tam, kajti to so besede, ki prihajajo iz borbe, iz političnih bojev, ker se naši bore, krvavo umirajo in živijo za največjo stvar, ki je pod nebom:

— Našo neodvisnost in zedinjeno državo Slovencev, Hrvatov in Srbov.

Dr. Bogumil Vošnjak.

Pismo vojaka.

Na fronti, 20. junija 1918.

Velesenceni g. H.!

Vaše pismo sem prejel 16. jun. Oprostite mi, ker Vam nisem takoj odgovoril. Bil sem do večerj na fronti in od tam se težko piše; podnevi spiš, ponoči pa vršiš službo, ali sedaj sem v rezervi.

Tu, kjer sem sedaj, je zelo hribovito; sama božja stena. Mi smo pod hribom, a sovražnik na hribu, no vseeno nam je bolje nego njemu.

Macedonija! Predstavljaj sem si to zemljo drugače kakor je v resnici. Tu ne vidiš onih gor, onih lepih vasi, kakor pri nas. Vse opustošeno! Nedaleč od tu je mesto Bitolj (Monastir), nekdanje evrete in lepo, a danes je razvalina, posledica švabsko-tatarskega divjanstva.

Iskali smo svobodo, ali nismo je dobili; bili smo predani na milost in nemilost tuje. Naš treminski narod so poslali v boj, da se baje in bori za tujo — našega tirana, ali narod je bil pameten. Pali so tisoči mladih slovenskih fantov in mož; plakale so žene in otroci, umirala narod od glada — ali prišel je dan osvete.

Poslali so nas, da se vojskujemo za gnlo Avstrijo, ali mi smo bili pametni. Čakali smo Ruše in dali smo se vjeti ter smo končno prišli sem. Mi smo danes tu v vrstah jugoslovanske vojske. Tisoče naših jugoslovanskih pušk in nožev je vprto proti neprijatelju našega naroda, tisoči junakov čakajo samo trenutka, da se jim reče: "Braço, napred!" To je vojska, mlada, polna morale in ona hoče, da uniči vse, kar ji stoji na poti.

Mi vemo, da vedo za nas vse, kdor je tu, ali njih je strah, oni se nas bojijo — bojijo se naše osvete. Mi hočemo svobodno državo — Jugoslavijo. Lepo piše Gregorčič:

"Prost mora biti, prost moj rod, ta dosti dobra in mirna."

Drugače ni tu nič novega, fronta dosti dobra in mirna.

ZAKAJ

mora vsak razumen človek
rabiti
Bolgarski Krvni čaj.

Ker je najbogatejša naravno darilo možu v vsaki bolezni, ker je sestavljen iz korenin, lubja, listja, semen, rastlin, zelišč, jagod in cvetov in ima veliko zdravilno moč nad boleznimi.

Odstrani zaprtje, slabost, bolečine v želodcu, nevarne želodčne pline, glavobol, jetrne in ledvične bolezni ter revmatizem.

Blazi in urejuje jetra, čisti in opere ledice, čisti in osladi želodec. Odstranjuje iz telesa strupe ter napravlja bogato, rdečo, močno kri. Vsaka družina bi morala imeti eno skatlo pri roki — čaj je dober za stare in mlade.

Cena velike skatle za družino, trajajoče šest mesecev, stane po pošti \$1.10. Šest skatle po pošti \$5.25. Posilja se po prejemni zneska, ali pa po C. O. D. Zavarujemo vsako pošiljatev. Naslovite na Marvel Product Co., 9 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

Vaš brat Lojze je ostal za mejo v Rusiji, a kje je sedaj, ne vem. Čital sem Vaš list "Glas Naroda", katerega ste mi Vi posiljali. Iz Soluna Vam bom poslal moj naslov itd.

Pozdravlja Vas Tanuko.

Novice iz Clevelanda

Anton Kastelic, star 66 let, doma iz Zdenške vasi, zapuinja Dobropolje, je umrl. V domovini je zapustil ženo in hčer. Sorodniki in prijatelji tukaj so mu oskrbeli pogreb; zavarovan je bil za malo sveto, ki bo komaj pokrila pogrebne stroške, ker je bil mož bolan dalj časa. Spreviden je bil za večnost.

Staršem Germ je umrla hčerka Marija, stara 4 meseca.

V jezuru je utonil 22letni Anton Likachevič, 2030 Davenport Ave. stanujoč.

Kršteni so bili v nedeljo 21. julija v cerkvi sv. Vida: Marija Simončič, Josipina Prijatelj, Ana Sonrak, Helena Cvar, Zetija Zaggar, Frank Jerman, Rajmund Velhovec, Viktor Arko, John Mohorčič in Viljem Gornik.

V ponedeljek 22. julija je bilo mesto Cleveland staro 122 let. To dogodek se je praznoval s primerom slovesnostjo. Na Public Square se je razvilo zastavo in vršili so se razni govori, v katerih se je slavilo hrabrost naših mladenecov na Francoskem. C. A. Cleveland iz Beverly, pravnik ustanovitelja tega mesta, je imel glavni nagovor.

Precej pozno se je zmisil Andrej Fotek za odškodnino. Pred 23 leti namreč, ko je bil star pet let, ga je obstrlel v oko ter mu vzgel vid z otroško puško Karol Mazek, 2944 Woodhill Ave. stanujoč. In po 23 letih je vložil Fotek tožbo za odškodnino.

Tožbo za ločitev zakona je vložila Ana Tempora na St. Clair Ave. in sicer zato, ker ni bilo zadosti, kakor ona pravi, da je igrala ulogo hišne gospodinje in da je mati desetih otrok, ampak poleg vsega tega je morala biti v hiši še za brivca ter briti moža vsak teden najmanj po trikrat in ostreči vseh desetih otrok, kadar je bilo treba. Te dni pa je napovedala "generálni strajk", za kar ji je vrgele mož v glavo en tonček žajfne in s tem je bilo konec "barber shopa".

Tomaz Davis, stanujoč na 33. cesti, je ustrelil svojo ženo, ker se ni hotela z njim sprijazniti. Živela sta že nekaj časa ločeno.

Nočni stražnik Karol Bronkall, ki je zaposlen pri Cleveland Steel Casting Co. na 38. cesti in Lakeside Ave., se bo moral tagovarjati pred sodiščem, ker je streljal in ranil 13letnega Jurija Kastur, stanujočega na 3815 Lakeside Ave. Stražnik se izgovarja, da so ga hoteli dečki dražiti, to ga je pa tako raztogotilo, da je za njimi streljal ter je zadel v peto omenjenega. Obravnava je predložena do časa, da pride deček iz bolnišnice.

John Rokič, 2917 St. Clair Ave., je skril v omari za obleko \$47.00. Nekdo je izvolil skrivalec ter brez dolgega premišljevanja mu je pokuzal "peneski".

Okrajena je bila 70letna Anna Fae, 2456 Broadway stanujoč. Na policiji je izjavila, da je hranila vse svoje življenje ter si je prihranila \$2525 in si je hotela za to svoto kupiti malo hišico, kjer bi preživela še teh par let življenja. Te dni pa je denar izgubil in z denarjem je izgubil tudi njen sin, zato

Ustanovljena leta 1898 — Inkorporirana leta 1900.

Glavni urad v ELY, MINN.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, Box 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, Ohio.

Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtnin: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., N. E. Pittsburgh, Pa.

NADZORNIKI:

JOHN GOUZE, Ely, Minn.
ANTHONY MOTZ, 9641 Ave. "M", So. Chicago, Ill.
IVAN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

POROTNIKI:

GREGOR J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, Ely, Minn., Box 480.
JOHN RUPNIK, S. R. Box 24, Export, Pa.

PRAVNI ODBOR:

JOSEPH PLAUTZ, Jr., 432 — 7th St., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 624 — 2nd Ave., W. Duluth, Minn.
MATT. POGORELC, 7 — Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

ZDRUŽEVALNI ODBOR:

RUDOLF PERDAN, 6024 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio.
FRANK ŠKRABEC, Stk. Yds. Station RFD, Box 17, Denver, Colo.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljave, naj se pošljejo na glavnega tajnika Jednote, vse priporočila pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bodo oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

ženica misli, da bo morda njene penedeljek 22. julija operirana senu sinu najbrže znano, kdo da je proga rojaka Bizjaka iz Vincyard in je že na poti okrevanja.

Ob dveh ponoči sta hotela vložiti dva roparja v gostilno Affolterja na 55. cesti blizu Euclid Ave. Nočni stražnik ju je zapazil in je začel streljati nanju. Prihitevi stražnik Wolfe je tudi potegnil ta se male otroke, kateri ju zelo potrebujejo. Nadalje so bolni: Josel nekaj salve za bežecima. Ker je prepičan, da je najmanj ene kolj v Randallu in Ana Romić na ga obstrleli, sedaj počivajudejo po bolnišnicah, ako ni prišel tak in tak človek po pomoč "na obvezovališče".

Iz Collinwooda.

K večnemu počitku je bil sprejet v ponedeljek 22. julija Peter Rosinski. Sorodniki in prijatelji so mu preskrbeli dostojen pogreb. Novi naraščaj: Slavko Krapene in Marija Namet; 21. julija pa: Alojzij Kadiš, Margareta Juratovac, Viljem Mramor, Gabrijela Ivanka Kozel in Magdalena H. Pekolj. Staršem in betrom naše iskrene častitke, novorojenecem pa zdravje.

Več Slovencev si nanovo dela hiše ali si jih nanovo prebarva. John Hočvar na Lucknow Ave. postavlja lepo hišo za dve družini. Luka Trček na Holmes Ave. si bo pa hišo prebarval, istakato bo prebarval hiso Frank Mevick na Holmes Ave.

Iz Newburga.

Da povemo nastalo, naš piknik je prinesel čistega dobička \$759.40. Lepa svota, ki je gnojno pripomoška k temu, da smo doli zopet enega "moža" na delo, ali kakor bi podomače rekli, en človek na obresti za novo cerkev. To je lep napredek, hvala Bogu in marljivim faranom.

V nedeljo 28. julija je imelo dr. sv. Antona piknik na vrsti Gracwunde. Bilo je vsega dobrega na razpolago.

K vojakom v Camp Gordon je odšel v ponedeljek 22. julija Anton Hočvar iz 82. ceste. Anton je velik in korenjaški ter bo kar postal z drugimi.

Družina Hočvar na 81. cesti se veseli poslanca, ki je od nje prišel in zastopa sam sebe, a pokorno mu je vse. Pri krstu so mu dali ime Charley.

V Minnesoti k svojim starišem hitno potrebno napraviti natančni na obisk je odpotovala gđ. Bri-gita Blenkuš. Upamo, da se prav so sposobni delati, posebno trgovskemu navedila življenja na far-ni ter se povrne.

Radi velike draginje mesa sku-tovom času poklican k delu, ki sa vsak doma rediti kaka žival in si tako pomagati. Nekateri imajo kokoši, drugi vajee, tretji golobe, nekateri pa imamo samo podgane, ki se najlaže redijo.

Frank Bricej iz okolice Rose-wood pravi, da je napredovala ti ob žetvi 28. junija je bilo n-njegova družina za enega člana, znanjeno, da bodo vse osebe me-a katerega so krstili za Stanislava. 11. in 60. letom poklicane na de-

Pod bolgarsko vlado je bilo po stopanje s Srbi še bolj brezobzir-ne, Izrpani, na pol oblečeni in se-stračani so morali hoditi več sto-milij na kraje, kjer so morali dela-vod pravi, da je napredovala ti ob žetvi 28. junija je bilo n-njegova družina za enega člana, znanjeno, da bodo vse osebe me-a katerega so krstili za Stanislava. 11. in 60. letom poklicane na de-

V bolnišnici sv. Aleša je bila v lo-

Pod bolgarsko vlado je bilo po stopanje s Srbi še bolj brezobzir-ne, Izrpani, na pol oblečeni in se-stračani so morali hoditi več sto-milij na kraje, kjer so morali dela-vod pravi, da je napredovala ti ob žetvi 28. junija je bilo n-njegova družina za enega člana, znanjeno, da bodo vse osebe me-a katerega so krstili za Stanislava. 11. in 60. letom poklicane na de-

V bolnišnici sv. Aleša je bila v lo-

Pod bolgarsko vlado je bilo po stopanje s Srbi še bolj brezobzir-ne, Izrpani, na pol oblečeni in se-stračani so morali hoditi več sto-milij na kraje, kjer so morali dela-vod pravi, da je napredovala ti ob žetvi 28. junija je bilo n-njegova družina za enega člana, znanjeno, da bodo vse osebe me-a katerega so krstili za Stanislava. 11. in 60. letom poklicane na de-

V bolnišnici sv. Aleša je bila v lo-

Proti Nemcem v Franciji.

000

NEMŠKI VOJAKI SI STRASTNO ŽELE MIRU KOT KAŽEJO PISMA, KATERA SE JE ZAPLENILLO PRI UJETIH NEMŠKIH VOJAKIH. — OSTRI NAČIN A MERIŠKIH VOJAKOV NI LJUB HRANA IN ZMAGA TVORITA TEMELJ MORALE NEMŠKEGA VOJAKA.

000

S francoskimi armadami v Franciji. 15. julija. — (Pismo poročilo). — Dočim se vojno razpoloženje Amerike dviga vedno višje in višje ter prihajajo naši vojaki v vedno večjih trumah v Francijo, je zanimivo čuti, kaj se vrši v duši nemškega vojaka.

Natančen pregled dokumentov in pism od Francozov ujetih Nemcev tekom zadnjih operacij kaže, da je prišel nemški vojak, kljub pangermanskim proklamacijam o zmagi v Nemčiji, misliti na popolnoma drugačen način. On si strastno želi miru ter se je naveličal zmag, ki ne prinesejo nikakega miru. On si želi hrane in soglasja z njegovi misli je želodec barometra njegove morale. On piše z sitnostjo človeka, ki trpi na slabi prebavi. Prav posebno pa se jezi na odločni način kako se bore novodošli ameriški vojaki.

Prvi nemški uspeh v ofenzivi z dne 26. maja je oživil navdušenje onih, ki so se vdeležili te ofenzive. V pismih se je poročalo, kako so našli zaloge vina, mesa, obleke in drugih potrebščin, katere se je pustilo za zapuščenih krajev in številnim vojakom se je dovolilo poslati pakete svojim družinam v Nemčiji. Kmalu pa so težkoče prehranjevanja, moreči in utrudljivi nagli pohodi ter neprestani artilerijski ogenj ter obstreljevanje francoskih zrakoplovcov iz premenili naziranje "kamerada" in zopet je postal žalosten.

Brez vsakega pretiravanja se danes lahko reče, da temelji morala povprečnega nemškega vojaka na dveh stvareh, — na vojaških uspehih in na hrani. Govorjenje o zmagi prepriča pangermanom v notranjosti Nemčije. Pisma, ki sledijo, so tipična za ostale, katere se je našlo v zadnjem času pri nemških vojaki.

Neki prostak 40. polka, drug infanterijske divizije je v svojem pismu na starše z dne 9. junija izjavil:

— Sedaj je treba zopet tesneje stisniti pas, kajti ne moremo napredovati še nadalje. Ponoči moramo kopati zakope, ker nas Francozi obstreljujejo z velikimi izstrelki. Sedaj imamo pred seboj Amerikance. Tudi oni trdno drže.

Oni pogosto napadajo, a mi bi radi sami napadali, ko pa držali te pozicije. Z Amerikanci smo videla tukaj vsi druge barve. (Najbrž se misli s tem francoske kolonialne čete ali Marokance). Poljski kuhinja se ni dospela. Drag starši, pošljite mi nekaj več več jedil, vendar pa ne za vijte kruha v papir, ker po stane plesnjiv. Če morete, pošljite tudi nekaj, kar se stavi na kruh, — surovo maslo, a obojeno ali kaj drugega.

Neki vojak 9. kompanije 260 polka in 78. divizije je pisal svojim staršem v Berlinu:

— Jaz sem sedaj sit tega vojnega tumulta. Francozi streljajo noč in dan s svoje artilerije in ne bo dolgo, ko ne bomo dobili nobene hrane več. Dejanski smo tukaj prenehali z vsem dobavljanjem hrane. Z grozoto se oziramo naprej naprej na "soup corvee", kar znači mars tričetrt ure in vedno ponoči. Človek nikdar ne ve, če bo prišel živ nazaj. Jaz sem dobesedno sit vojne ter bi jo nad vse rad pustil. Kako pa storiti to! Vse posameznosti vam sporočim pozneje, ko bom imel priložnost nekoliko zbrati svoje misli.

Naslednje pismo je bilo naslovljeno na vojaka na fronti od nekega drugega vojaka, nastanjenega pri nekem depotu v ozadju. Pisano je bilo dne 22. maja.

— Nobenega razpoloženja nimam in rajši bi šel v posteljo, kjer bi mogel pozabiti, da sem lačen. Od številnih prilik nisem bil v stanu spati. Dobivam le "polovico kane" (najbrž juhe) in 70 gramov kruha. Nemogoče je tukaj kupiti kruh. Oni, ki ga imajo na prodaj, ga prodajajo civilistom, ki plačujejo po deset mark za hlebec. Danes imamo suho sočivje; jutri sok; po-

tem karjijolo in nato zopet suho sočivje. Pol ure po obedu je vaš želodec zpet prazen. Dobili smo neko novo vrsto tobaka. To je slama. Če pokadite eno pipo, smrdi v sobi kot da je kak mrtvec poleg. Po drugi pipi si že zrel za bolnico. Boljše bi bilo, če bi nam sploh ne dali nobenega tobaka. Sramota je dajati nam tako blago. Moja žena mi ne more poslati tobaka. V Hamburgu je redek in drag. Le en način je pozdraviti te: — da se vojna konča in da se vrnejo ljudje domov.

V pismih vojakov se kaj malo govori o velikih izgubah, katere so imeli Nemci tekom zadnjih bojev. Brez dvoma se je izdalo povelje proti tej indiskreciji od strani različnih armadnih poveljstev. Naslednje pismo, pisano od nekega vojaka 1. kompanije, 1. bataljona, 21. polka in 105. divizije, govori o napredovanju proti Oise v bližini Noyon, a ni bilo nikdar odposlano:

— Skozi petnajst kilometrov ni bilo nobenega odpora od strani sovražnika. Kljub temu smo izgubili najmanj osemstajst mož. Kaj bi se zgodilo, če bi se sovražnik upiral. Doma govore o lahkih izgubah. Nikdo ne vrjame tega, ker ni resnično. (Nemška kompanija ima približno 100 mož in omenjene izgube so bile najbrž posledica artilerijskega ognja.) Nobene besede se ne more reči glede resničnih izgub. Sovražnik je ušel en celi naš bataljon s štirim mrtvci. (Se tiče najbrž poznejše akcije.) Sedaj je došlo veliko mož iz Rusije. Oni pravijo, da bi bili rajše jetniki v Rusiji skozi deset let kot pa trpeti tukaj lakoto. Na Ruskem so dobili kar so hoteli in hrana je bila dobra.

Pismo ki sledi, je bilo pisano od nekega vojaka 3. kompanije 81. polka in 105. divizije.

— Dragi Fric: — Ravno sem sprejel tvojo karto ter hočem takoj odgovoriti nanjo. Nimam ti sporočiti dosti dobrega. Tukaj je nebo vedno polno ognja. Ničesar ni videti kot mrtve in ranjene. 30. in 31. maja je izgubila naša kompanija nekako 45 mož, med katerimi je bilo enajst mrtvih. Ti napadi 30. in 31. maja nas stanejo vsake vrste stvari. Bojna sila kompanije ne znaša več kot 50 mož in isto velja tudi za druge kompanije.

Dočim kažejo zgoraj omenjena pisma zmanjšano moralo nemških čet, jih vendar ni treba smatrati za znamenje, da se bo vojna hitro končala.

Nemškega vojaka kot nemški narod se je pitalo z vojaškimi uspehi in nemško armadno poveljstvo bo gotovo šlo do skrajnih meja krvoprelitja, da pridobi zadosti ozemlja za objavo uspehov v oficijelnih poročilih. Nemškega vojaškega vojaka se bo tudi brez dvoma prehranjevalo po najboljši možnosti cesarstva do zadnjega konca.

Nemško armadno poveljstvo spoznava brez dvoma, kot spoznavajo tudi to zavezniški, da temelji navdušenje nemškega vojaka za vojno na vsebini njegovega želodca. Nemški vojaški barometer je barometer morale.

Za sedaj pa je najbolj zanimivo, kako bo učinkovala prva velika zavezniška zmaga, ki bo imela posledice, na dušo nemškega vojaka.

Albanci in Wilson. V kratkem času bo prišel v Ameriko izmajil Kemal bej, bivši provizorični predsednik Albanije. On bo načeloval albanski misli, ki bo prošla predsednika Wilsona, naj se zavzame za popolno avtonomijo Albanije. Član komisije je tudi princ Nouredin de Vlora, kateri je v newyorskkih krogih precej znan, ker ima Newyorčanov za ženo.

Bojaki, naročite se na "Glas Naroda", največji slovenski dnevnik v Zdruzi državah.

Nemško razdejanje. Stradajoča Avstrija.

Nemci so se v soboto in nedeljo z vso naglico umikali. — Pokončali so mnogo municije, mnogo pa so jo vplenili zavezniški.

Z ameriško armado v Franciji. 5. avgusta. — Ko so Amerikanci v soboto in nedeljo zasledovali bežeče Nemce, so slišali pred seboj mnogo eksplozij, ker so Nemci razstreljevali zaloge svoje municije.

V gozdih in ob cestah je bilo na opičene mnogo municije in ko so šle naše patrle naprej, Nemci, da se rešijo sami, niso zažigali več municije.

Nemško umikanje je bilo tako naglo, da Amerikanci niso ujeli nobenega Nemca in tudi niso imeli nikakih izgub. Včeraj pa, ko so Amerikanci pritiskali na Fismes, jih je pozdravil vroč ogenj streljanih pušk. Amerikanci so nanj takoj prišli odgovorjati in Nemci so se počasi umakovali. Ko je bil Fismes zavzet, je mesto na vseh krajih gorelo.

V vseh vaseh, katere so držali Nemci, je vse opustošeno. V neki brivnici med razbitimi stoli in zrčali je mirno sedel francoski vojak in se bril. Včeraj, koso se bežujoči vrtili v Vaux, niso našli v svojih hišah ničesar; samo vojaki so kuhali med praznimi stenami. Po tleh so razpoložili blazine in slamo, kamor so položili svoje utrujene ude.

Toda duh Francozov ni zlomljen in navzile temu, da so od njihovih domov ostale samo razvaline in stene, se smejejo in mahajo z rokami, kadar gredo mimo vojaki. Čutijo se srečne, ker je bil vpadnik odpuščen.

London, Anglija, 5. avgusta. — Zavezniški voditelji so prepričani, da se za nemško črto dogaja, jo dogodki, ki so zelo velike važnosti. Vsa poročila, ki prihajajo s črte od Rheimsa do Ypresa, se strinjajo v tem, da se pripravljajo Nemci na umikanje v velikem obsegu.

Stara bojna črta v obliki klina, katerega trije vogli so Rheims, Soissons in na jugu Marne, je izginila kajti nemške armade so bile poginane nazaj in na tem ozemlju je ostalo na tisoče Nemcev, toda samo mrtvi Nemci.

Dognalo se je, da je nemški prestolonaslednik v svojem usodnem prodiranju proti Marini porabil 87 divizij; 40 divizij (540 tisoč) v Champagne, 47 divizij (635 tisoč) pa med Aisno in Marne. Zavezniški izvedenci cenijo nemške izgube na 400 tisoč mož, od teh odpade na ujetnike 40 tisoč mož.

Bojna črta prestolonaslednika je skrajšana, in jo bo lahko branil z manjšim številom vojakov. Njegova armada pa je vsled zadnjih naporov izčrpana in omaganja in poteklo bo še nekaj časa, da pride zopet do prejšnje sposobnosti in moči, katero je imela 15. junija.

Poleg teh izgub, pa so imeli Nemci še druge velike izgube. Francoska armada pod generalom Manginom je vplenila več kot 500 topov in ravno toliko zakopnih tovarjev. Do sedaj so že našli več kot poldrug milijon 77-milimetrskih izstrelkov in to število z vsakim dnem narašča.

Nemci pa so mnogo municije tudi uničili, in cenj se, da so pokončali sedemkrat toliko municije, kot pa so jo vplenili zavezniški.

Bolezni v Nemčiji. **Ženeva, Švica, 4. avgusta.** — Zadnje štiri dni ni prihajal premo iz Nemčije v Švico. Med premojarji razsaja španska influenca, vsled katere mora večina delavcev pustiti delo. Med premojarji je mnogo smrtnih slučajev vsled te bolezni.

Lenin za Nemčijo. **Pariz, Francija, 4. avgusta.** — Poročevalec "Petit Journala" v Bazelu je izvedel, da bo šel Lenin v Berlin in na Dunaj, da se sestane z različnimi nemškimi in avstrijskimi osebnostmi. Ruski ministri predsednik želi razložiti svoje nazore in doseči sporazum v nekaterih zadevah, ki si še nasprotujejo. Poroča se tudi, da bo Lenin prošil centralne države za pomoč proti ententnemu postopanju.

O Leonu Trockiju se je pred 14. dnevi poročalo, da je v tajni misli Avstriji. Domneva se, da njegova misija, ki je imela namen dobiti pomoč za Rusijo proti ententi, ni imela uspeha, vsled česar se to nalogo prevzel Lenin osebno.

Avstriji preti lakota. — Delavske organizacije so izjavile, da razmerja niso mogoče več prenašati.

London, Anglija, 5. avgusta. — Grda pošast lakote dviga svojo glavo, izživajoč pruski militarizem, ter ne ogroža samo avstrijske zaveznice, temveč tudi boljše vsakega vavala. Na neki seji delegatov vseh delavskih organizacij v Avstriji so vsi delegati zatrjevali, da razmere v raznih kronovinah so neznosne, ker prebivalstvo trpi lakoto in da so razširjene bolezni, vsled česar ljudstvo nasprotuje nadaljevanju vojne.

Tekom debate so bila ugotovljena naslednja dejstva:

Gradee je bil tri tedne brez krompirja in mesa in je imel samo pol racije kruha.

Influenca se je razširila v Toplicah (?) in je umrljivost med otroci velikanka. Otroci po 7 let delajo po cele noči v tovarnah, da morejo dobiti sredstev, da kupijo živež za svoje starše.

Delegat iz Inomusta, je zahteval, da zaradi vladne nezmožnosti mora delavec s silo dobiti to, kar potrebuje, da odvrne pomanjkanje.

Kakor pravi neko poročilo iz Bazela, prinašajo praški listi članke, ki nosijo z velikimi črkami napis:

"Današnji slučaj blaznosti." Današnji članek v "Koelnische Zeitung" ima namen pripraviti na rod na neprijetne dogodke v Rusiji in pravi, da moč sovjetovne vlade polagoma pojemna in da protirevolucionarno gibanje narašča. Glavni sovražnik sedanjih vladarjev je pomajkanje in vse odredbe sovjetovne vlade, da bi se preskrbela hrana za lačno prebivalstvo, so se izkazale za ničeve.

Kmetje branijo svoje žitne zaloge s strojnimi puškami in celo z artilerijo proti sovjetovnim četam, ki jih vsled vladnih odredb hočejo zapleniti.

Vstaja ukrajinskih kmetov se nadaljuje, navtje temu, da si so vjetove čete z nemško pomočjo prizadevajo zadušiti jo. Ta kmetijski upor ni v mali meri posledica agitacije duhovnikov, ki se v mnogih slučajih dejansko vdeležujejo upora.

Vojaska intervencija verskih elementov je posledica delovanja avstrijsko-nemških oblast, ki so poskušale odepiti ukrajinsko vero od ortodoksne in jo priklopiti k unijski veri, h kateri pripadajo poveljci Rutenei vzhodne Galicije in Bukovine. Unijska cerkev je zvezana z rimsko; Avstrija pa želi sedaj ločiti Ukrajino od velike Rusije, kakor se ji je posrečilo nekaj ločiti ortodoksne Srbe od katoliških Hrvatov in Slovencev.

Novice iz Joliet.

Dne 17. julija je umrl Nikolaj Šoll, star 80 let, oče soproge dr. J. Ivca. Pokopan je bil 20. julija na nemškem katoliškem pokopališču.

Rokaj Anton Jakša je zapustil bolnišnico sv. Jožefa ozdravljen. Leo Metec je še bolan. Fran Mahkovec, šolski otrok, star nad 10 let, je padel z drevesa ter si zlomil roko in še par drugih udov; zapustil je že bolnišnico ozdravljen. Štefan Stukel se je ranil na prstu.

John Stukel, sin Josipa in Margarete Stukel, se nahaja na Francoskem pod ameriško zastavo. S svojim očetom se je pred leti preselil v Montano na farmo, odkoder se je podal lani v Chicago in je dobil izvrstno službo. Pred nekaj meseci je bil potrjen v vojak in je moral odpotovati v Camp Fremont, Colo. Pred kratkim so ga poslali preko morja loviti kajzerja.

Frank J. Konda, sin Martina in Ursule Konda, je prejel posebno pozivnico od prvost-marsala generala Crowdera, da naj se zgleda v fortu Benjamin Harrison pri Indianapolis, Ind., za sprejem v Engineering Corps. Ta poziv je prvi, ki je prišel naravnost od prvost-marsala generala. Kaka posebna odlika doleti najbrž kakega Slovence, ali ne?

Martin Stefanič, ki se nahaja zdaj doma na počitnicah, je bil v zadnjem šolskem letu prav prid. Pohajal je St. Bede College v Peru, Ill., kjer je izvršil drugo leto klasičnih nauk; letno izvestje omenjenega zavoda ga navaja med odličnjake. Premijiran je bil v pianu ter odlikovan v katekizmu, algebr, aritmetiki in zgodovini. Eden njegovih profesorjev je Rev. Vincel Solar, OSB.

Nemci siti vojne.

Zaplenjeni listi kažejo, da hočejo nemški vojaki ali odločno bitko ali pa mir.

Pri angleški armadi v Franciji. 5. avgusta. — V roke Angležev so padli dokumenti, ki kažejo, da se zadnji dogodki izvedli v nemški armadi največje stanje depresije.

Najbolj značilen izmed vseh je mogočci zveček iz dnevnika nekega nemškega častnika, v katerem poroča slednji, da ga je vprašal divizijski glavni stan, če so njegove čete za mir ali za nadaljevanje vojne. Njegov odgovor se je glasil: — Neposreden mir ali neposredna odločilna bitka.

Ta pripomba je bila zapisana v dnevnik na dan, predno se je pričela velika nemška ofenziva pri Marne.

Ne dosti manj važno je pismo katerega se je našlo pri nekem nemškem vojaku. Pisal mu ga je neki drugi Nemec, ki se je nahajal na fronti ob Marne. V pismu se glasi:

— Sedaj se boj nahajal sredi boja. Skrivaj se kolikor moreš. Ne bodi bedast. Mi riskiramo svoja življenja le za velike zmage. Sedaj smo pričeli z ofenzivo ob Marne ter ne bomo nikdar prišli ven iz te mešanice. Naš polk je bil skoro popolnoma iztrebljen, a nismo prišli daleč naprej. Vojna je postala večje klanje kot kedaj poprej. Kaj se bo zgodilo, ne vem. Nemčija se počasi drobi na kose. Drugi jetniki, katere se je ujele na angleški fronti, pravijo, da se je v bojih v Champagne ujele 12.000 Nemcev, to je njih tovarišev, da pa je krožila tudi vest, da je bilo izgubljenih 60.000 mož in 800 topov.

Razven žalosti, katere obetujejo jetniki radi nemškega poraza pa je tudi pomanjkanje hrane, ki tlači duha nemških armad. Neki jetnik je izjavil, da je bilo slabe racije opaziti prav posebno v zadnjih treh mesecih. Edini čas, v katerem se deli med nemške vojakove bro hrano, je oni, predno se čete vdeležijo kakega večjega podjetja.

Nemci v stiski.

Nemčija potrebuje veliko več vojakov. — Reka Vesle je strahovito narasla. — Nov naval.

Washington, D. C., 5. avgusta. — Vsa poročila naznanjajo, da se doživljajo Nemci v sektorju Marne in Aisne strahovit poraz.

Sovražnik je izgubil toliko vojakov, potrebnih in vojnega materiala, da dozdaj še ni bilo mogoče dognati velikosti zavezniške zmage.

V poročilu gen. Pershinga je omenjeno, da so bili Amerikanci "deležni vseh sadov velike zmagave".

Narasle reke so ravno tako pomagale zavezniškom kot je svoj čas pomagala narasla Piava Italijanom. S tem, da je narasla reka Vesle za zadnjimi nemškimi stražami, je postala zmeda v celi nemški organizaciji, katere namen je bil kriti umikanje glavne nemške sile.

General Pershing je sporočil, da so vjele Amerikanci 8.400 jetnikov ter zaplenili nad 130 topov. Poročila, da zbira sovražnik nove sile, s katerimi hoče ojačiti omajane črte na Soissons-Rheims fronti, niso nikogar presenetile.

Nekateri častniki so mnenja, da bo general Foch vodil svoje armade, ki so že prekoraj rekrut Aisne v bližini Soissons, severno in vzhodno od te točke proti črti pri Oise.

Nekateri se pa bolj zavzemajo za to, da je treba sovražnika najprej premagati v Flandriji in Piskardiji ter šele zatem z vso silo vdariti na njegov centum.

Sovražnik je več mesecev poskušal doseči velike uspehe ob reki Marne in južno od nje ter je v ta namen žrtvoval ogromno število materiala in vojakov.

Kljub temu pa ni ničesar dosegel.

Zavezniška zmaga bo imela velikanski upliv na nemško prebivalstvo, posebno pa na prebivalstvo Avstrije.

Namen ameriških čet na italijanski fronti je potrditi avstrijskim vojakom, s katerimi se bodo sestali, da je vse resnično, kar so slišali s zapadne fronte.

Avstrijski narodi so že takoli tako obupani ter se popolnoma nič več ne zanašajo na nemško moč.

Helferichačaka smrt

Nek ruski revolucionar je rekel da čaka Helfericha ista usoda, kot je zadel Mirbacha in Eichhorna. Ceta armada morilcev.

London, Anglija, 5. avgusta. — Kakor piše "Daily Chronicle", je rekel nek ruski socialni revolucionar, da bo novega nemškega poslanika dr. Helfericha zadel ista usoda kot grofa Mirbacha in feldmaršala pl. Eichhorna, češ, da je že obsojen na smrt.

Revolucionar je imel s seboj tri na videz z nedolžne nevtalne liste in je pokazal na čisto navaden oglas.

"Ko je bilo to objavljeno, smevedeli, da mora Mirbach v desetih dneh umreti", je rekel revolucionar. "Ko je prišel njegov čas je umrl. V tem drugem listu smo naznanili, da je bila izrečena ob sodba nad Eichhornom, v tem listu pa, ki je prišel ravno danes, vidim, da so revolucionarji sklenili, da mora Helferich prvi slediti."

Naše današnje metode so popolnoma drugačne, kot pa so bile v dvehih carizma, ko se je žrebalo kdo bo ubil tirana. Zdaj je drugače. Ker je vojna, ima vsak revolucionar dovolj bomb. Kadar se naznani, da mora tak in tak zatiralec naroda umreti, se dvigne proti njemu cela armada morilcev. Brali ste, da se je Lenin hvalil, da je dal usmrtiti 300 delavcev za umor grofa Mirbacha. Ali veste, da je bil proti vsakemu zmed ted le ta dokaz, da so našli v njegovem žepu bombo?

Kake varnostne odredbe morejo obstajati proti taki tajni armadi vojakov, ki vsi komaj zadržajo, da vdarijo na nemške diktatorje? Naj teče kri po kjeveskih ulicah do kolen, ko bo maščevana smrt teh nemških tiranov, toda pomoriti ne morejo polovico teh, ki bi radi umrli, samo da umrje zopet en diktator. Vsaki-krat kadar ubijemo enega tirana, se približamo miru bolj, kot pa bi došli zmago."

Nemčija in Avstrija.

Razpoloženje v Nemčiji proti Avstriji raste vsaki dan. — Nemci se jeze, ker zahteva Avstrija vedno vojaške pomoči.

Nekaj čudnih povesti glede mnenja, ki vlada v Nemčiji glede Amerike je povedal haaskemu poročevalcu londonskega "Times" neki prijatelj, ki je živel precej časa v nekem predmestju Berlina. Rekel je:

— Sovražstvo do Amerike prevladuje sedaj v gotovih krogih ter se ga je živahno širilo, vendar pa se je naučilo nemško občinstvo, da smatra upliv Amerike na vojno za malenkosten. Nemškega občinstva pa ni lahko izpreobrniti v enkrat utrjenem mnenju. Najbolj bedaste vesti so krožile glede ameriških manir in navad. Neka ženska je slovesno zatrjevala, da večina Amerikancev sovraži vojno in da se jih je vsililo v sistem terorizma, izvajanega od krjevnih komitejev, imenovanih od angleških in ameriških industrijalcev.

— Ali veste, kaj se zgodi s človekom, ki dvigne v Ameriki glas za mir? Moške in ženske se povajlja v smolo in perje ter jih nato žive seže.

— Hotel sem protestirati, a ona je izjavila, da je bilo to v številnih nemških listih in da mora biti vsled tega resnično. Ni hotela vrjeti, da se ti listi, katerih ni hotela imenovati, lahko motijo.

V zadnjih tednih je bilo v Berlinu opaziti izvanredno slabo razpoloženje proti Avstriji. To razpoloženje je dalo povod velikim izbruhom ljudske strasti, posebno ko se je izvedelo, da se bo v Avstrijo poslalo živila. Splošno izjavljajo ljudje da trpi Avstrija vsled svoje lastne zmene politike ali pravzaprav vsled pomanjkanja politike. Avstrijo se smatra za okolijsko ali oviro na nemškem kolezu. Nemčija je Avstriji vedno pomagala iz zadrege, a slednja ni bila nikdar hvaležna za to.

Avstrijska ofenziva? **Pariz, Francija, 5. avgusta.** — Iz Rima prihajajo poročila, da avstrijski ujetniki potrjujejo govorice, da se bo v kratkem obnovila avstrijska ofenziva proti Italiji. Avstrijski se zanašajo, da bodo imeli uspeh, ko bo padla voda Piave.

Rumunci v Franciji. **Pariz, Francija, 5. avgusta.** — Prejšnji šef rumunskega generalnega štaba general Ilescu je bil določen za poveljnika transilvanske legije na francoski fronti. Ilescu se nahaja že od novembra v Franciji kot rumunski zastopnik na medzavezniški konferenci.

Kdaj se bo konč la vojna?

V nekem clevelandskem listu čitamo:

Veliko vprašanje, kdaj bo končana vojna je sedaj rešeno od nekega "preroka", ki je poslal pismo na blagajnika J. D. Doyle, Great Lake navtčne družbe, v katerem podaja tabelo osmih zavezniških voditeljev.

V tem navede rojstno leto, leto, v katerem je bil izvoljen na to mesto, leta vladanja in njegovo starost. Ta navaja pozitivno, da se bo vojna končala v tem letu. On dostavlja seštero teh števil 3836, ki pa se mora deliti z 2, kar pokaže številko 1918.

Predsednik Wilson rojen 1856
Izvoljen 1912
Doba vladanja 6
Sedaj je star 62
Skupaj 3836

Predsednik Francije rojen 1860
Izvoljen 1913
Vlada 5
Star 58
Skupaj 3836

Italijanski kralj rojen 1867
Zavladal 1900
Vlada 18
Star 51
Skupaj 3836

Srbski kralj — rojen 1844
Zavladal 1903
Vlada 15
Star 74
Skupaj 3836

Angleški kralj rojen 1865
Zavladal 1910
Vlada 8
Star 53
Skupaj 3836

Belgijski kralj rojen 1875
Zavladal 1900
Vlada 18
Star 43
Skupaj 3836

Ruski car rojen 1868
Zavladal 1894
Vlada 24
Star 50
Skupaj 3836

Vladar Japonske rojen 1879
Zavladal 1812
Vlada 6
Star 39
Skupaj 3836

Delite številko 3836 z 2, dobite številko 1918, v tem letu se konča vojna.

Te dni je bil pri nas Peter Zgaga, kateremu smo pokazali to "čudno" prerokovanje. Zamislil se je in rekel:

— Res je tako! Se tega leta bo konec vojne. V Clevelandu so pa šli malo previsoko in so se lotili samih vladarjev. Jaz potrjujem prerokovanje s sledečo formulo:

Zakrjakšek je bil rojen 1878
v Ameriko je prišel 1904
v Ameriki agitira 14
star je 40
Skupaj 3836

Kristan je bil rojen 1868
v Ameriko je prišel 1914
s Zakrjakškom se prepira

VARČEVANJE --- poglavitna naloga...

Voditelji naše velike republike in njim na čelu predsednik Wilson. so prišli do prepričanja, da zamore edino varčevanje v vseh stvareh, varčevanje do skrajnosti, privedi to deželo h končni zmagi.

In če bo zmagala Amerika, bo zmagal ves pošten svet nad krivico, nepoštenostjo in barbarstvom.

Vlada Združenih držav zahteva od nas, ki smo ostali tukaj, najmanj, kar more zahtevati.

Od nas zahteva, da moramo varčevati, in da imamo od tega varčevanja v prvi vrsti mi sami dobiček in šele v drugi vrsti vlada

S svojimi prihranki pomagamo vladi. Naši prihranki nam bodo dobrodošli v težjih časih kot so sedaj.

EVROPA JE IZČRPANA.

Dala je vse, kar je imela. Dala je vse, kar je morala dati.

Nam ni rečeno, da moramo, pač pa le, **KAR MOREMO**, čeravno v najvišji meri.

Stvorimo doma, tukaj na varnem, mogočno armado vojnih varčevalcev. Ta armada bo imela namen pomagati armadi na fronti v njenem pravičnem in vzvišenem boju za demokracijo sveta.

Nemci morda mislijo, da je ta kampanja za vojno-varčevalne znamke nekaj neumnega. Naj mislijo, to je njihova stvar. — V najkrajšem času bodo izprevideli, da bo ta armada ravno tako pripomogla h končni zmagi kot armada na bojiščih v Franciji.

Vojni tajnik Baker pravi, da je odšlo nad milijon naših fantov na fronto. — Pomagajte jim z varčevanjem do skrajnosti in s kupovanjem vojno-varčevalnih znamk, da se bodo hitro vrnil.

Vaša patriotska dolžnost je v razmerju z denarjem, katerega zaslužite. Čimveč zaslužite, temveč morete in temveč morate vložiti v vojno-varčevalne znamke.

Veliko naših revnih sodržavljanov se podvrže največjim žrtvam, da zamorejo pokazati svoj patriotizem s kupovanjem vojno-varčevalnih znamk. Če se naši fantje na fronti lahko vzdrže vseh luksurijoznosti, se jih lahko tudi vzdržimo, ki smo doma.

NE POZABITE, da je vojakovo življenje odvisno od podpore ki mu jo dajejo ljudje doma. **POMAGAJTE!** Štedite in kupujte vojno-varčevalne znamke!

Sedaj lahko kupi
vsakdo

W. S. S.

za nizko ceno:

\$4.19

Leta 1923 bo vsaka
posamezna

W. S. S.

vredna:

\$5.00

Ni dovolj razlagati, kaj so storili Nemci. To Nemcev čisto nič ne boli. — Oni se čisto nič ne brigajo, kaj vi mislite o njih.

Pomagajte svoji vladi, da jih bo premagala. To je edina stvar, katero morajo Nemci vpoštevati. Če štedite in kupujete vojno-varčevalne znamke, zadenete Nemca na ono mesto, kjer je najbolj občutljiv.

Vsak poedinec najboljše ve, kako mu je mogoče na najuspešnejši način zvečati svoje prihranke, s katerimi bo lahko kupil varčevalne znamke.

MI SE NE BORIMO ZATO, DA BI IZGUBILI VOJNO. Toda ali ste že pomislili, kaj bi se zgodilo, **ČE BI JO IZGUBILI?**

Hitrost zmage je odvisna od tega, kako znaš varčevati in kako znam varčevati jaz ter podpirati vlado v finančnem oziru

Kupujte vojno-varčevalne znamke ter povsipešite **ZMAGO!** —

Vaš delež v sedanji vojni je, kolikor mogoče producirati, kolikor manj mogoče porabiti ter posojati svoje prihranke vladi Združenih držav.

Ali izpolnjujete tako vestno svojo nalogo kot jo izpolnjujejo naši fantje na fronti?

Če se zgražas nad tem, kar delajo Nemci, pomagaj s svojimi prihranki, da bodo premagani. Slab patriot je oni, ki ne more dobiti pota, da bi se tako ekonomiral, da bi zamogel kupovati vojno-varčevalne znamke. S tem bi dal vladi več denarja, dela in materijala s katerim bi lahko izvojevala zmago.

Nekdo je rekel: Če bi se naši fanti tako dolgo vstavljali iti "over the top", kot se branijo nekateri ljudje kupovati vojno-varčevalne znamke in Liberty bonde, bi prišli pred vojno sodišče in bi bili ustreljeni vsled strahopetnosti.

Pomisliti je treba, da bi tega denarja ne darovali vladi, pač pa samo posodili, ter bi ga lahko dobili nazaj, kadarkoli bi hoteli.

Vesti iz domovine.

(Od Jugoslovanskega časnikarskega urada, Washington, D. C.)

Ljubljana proti dr. Šustersiču. Česko-slovaški časnikarski urad Washingtona poroča 2. avgusta: Pred kratkim smo javili, da je bivši vodja katoliških Slovencev in deželni glavar Kranjske, Ivan Šustersič odpovedal političnemu delovanju ter prodal svojo lastnino, hoteč se naseliti v Švici.

Zadela ga je še druga obsodba. Mestni svet v Ljubljani, glavnem mestu Kranjske, je sklenil proti vsem nemškimi članom, odvzeti dr. Šustersiču častno meščanstvo in obenem tudi njegovemu pristaši kanoniku Lampetu. Odvzete častne meščanstvo je motiviral s tem, da sta oba denuncirala škofa Antona Bonaventuro Jegliča duhovnika Lampeta. Mestni svet Ljubljanske je takoj nato podelil častno meščanstvo knezoškofu A. B. Jegliču.

Česki umetniki ne smejo igrati na slovaškem jugu.

Isti urad poroča: Olga Valoušková, znana pevka na praškem Narodnem gledališču, in skladatelj Jaroslav Jeremiáš sta se vrnila po vladni odredbi v Prago. Nameravala sta prirediti koncerte na Reki, v Zagrebu, Dubrovniku in Trstu, toda ti koncerti so bili prepovedani. Pred tem sta z velikim uspehom nastopila v Ljubljani, Zadru, Splitu in Šibeniku. Vlada je prepovedala koncerte, češ, da se "izprevržejo v politične manifestacije".

Plebiscit na Koroskem.

Ljubljanski "Slovenski Narod" z dne 22. aprila poroča: Jugoslovanski klub je prejel s Koroskega naslednje izjave za jugoslovansko deklaracijo: skupno izjavo vseh slovaških duhovnikov; iz župnije Sveče (347 podpisov); od slovaških rudarjev v Crni (796 podpisov); od žen in deklet iz istega kraja (437 podpisov); od prebivalcev v župniji Smolnar nad Piberkom (812 podpisov); iz St. Jakoba v Rožu (1010 podpisov); iz Device Marije na Jezeru (1186 podpisov); od občinskega odbora v Tolstnem Vrhu pri Guštanju.

Ljubljanski "Slovenec" z dne 22. aprila poroča: Za jugoslovansko deklaracijo so se izjavili: žene in dekleta iz Celovca (101 podpisov); prebivalci župnije St. Leonard pri Sedmih Studencih (285 podpisov); prebivalci župnije Podkornos (58 podpisov); prebivalci občine Ostria (400 podpisov); prebivalci občine Rožek (61 podpisov); prebivalci občine Ledence (258 podpisov).

Narodni zbor.

"Slovenec" 22. aprila: V nedeljo 21. t. m. se je vršil v prostorih Društvenega Doma v Dol. Logatcu shod Slov. ljudske stranke. Prisostvovalo je okoli 700 oseb iz Logatec in okolice. Govorila sta poslanec Josip Gostinčar in domači župnik Fran Krhne. Shod se je izpremenil v divno manifestacijo za jugoslovansko državno misel, Slov. ljudsko stranko, Jugoslov. klob, posebno pa za naše poslance in za knezoškofa dr. Jegliča. Vse tiskovne resolucije so bile sprejete soglasno.

Preganjanje Slovencev.

"Slovenski Narod" 27. aprila: Zandamerijske postaje na Kranjskem so dobile nalog, da posljejo vladni točna poročila o jugoslovanskem gibanju, zlasti pa o osebah, ki vodijo to gibanje.

Zelen papir za časnike.

"Hrvatski List", ki izhaja dnevno v Pulju, je začel izhajati na zelenem papirju. Vzrok je brez dvoma pomanjkanje belega papirja. V prvi izdaji na zelenem papirju pravi list, da "sedaj vsaj ne bo toliko v oči pala belina cenzuriranih mest, ker bodo ostala ta mesta temnozeleni".

Stavka stavcov.

Večina zagrebških dnevnikov je koncem aprila začelo prenehati izhajati, nekateri pa, ki so še izhajali, so imeli zelo zmanjšan format. Vzrok temu je stavka stavcov v Zagrebu. Vodijo pa se pregovori, ki bodo, kakor se javlja, kmalu uspeli in listi bodo začeli zopet redno izhajati. ("Hrvatski List" 25. aprila.)

(Zanimivo je, da vlada ni hotela posesti in posredovati v tej stavki, kakor da bi želela, da bi

hrvatski listi ne izhajali. Stavka je že poravnana. Op. J. Č. U.)

Manifest Čehov in Jugoslovancev.

"Glas Slovencev, Hrvatov in Srbov" 11. maja: Skupni manifest je sestavil česki socijalni demokrat Soukup. Sprejet je bil z nekaterimi izmenjavami, katere sta predlagala poslance Frešić in dr. L. Pogačnik, z namenom, da se ostreje protestira proti nemškemu "drangu" proti Jadranu in proti žrtvovanju slovaških pokrajin nemškemu imperijalizmu.

Preganjanje na jugu.

"Glas Slovencev, Hrvatov in Srbov" od 11. maja piše: Ministar grof Toggenburg pripravlja novo odredbo, kako nastopiti proti jugoslovanski propagandi na jugu Avstrije. Ta posel je baje poverjen selekcijskemu šefu Schreyerju. Sedaj proučujejo majsko deklaracijo.

Nemci proti Jugoslaviji.

Graška "Tagesspost" od 13. maja prinaša poročilo o shodu štajerskih Nemcev, ki se je vršil 12. maja v Mariboru. Glavni govornik je bil znani nemški agitator dr. Mravlag, poleg njega sta nastopila še profesor dr. Meyer in župan dr. Schneider, ki je rekel: "Naša dežela (Štajerska) naj bi se razdelila in spojila z jugoslovansko državo, ki naj se stvori iz razkosane Avstrije. Slovencev je prišla ta ideja iz inozemstva. Nikoli ne bomo mi Nemci dopustili, da se razdeli naša lepa zelena Štajerska!"

Dr. Mravlag je izjavil: "Ljubljanski škof Jeglič je pozval svoje duhovne, da se zavamejo za jugoslovansko državo in za uničenje habsburške monarhije. Zahteve slovaškega poslanca dr. Korošca se že strinjajo s srbsko-jugoslovansko kršćansko deklaracijo in v Zagrebu je on izjavil, da vprašanje dinastije v jugoslovanski državi še ni rešeno. Po vsej priliki naj bi se ta dinastija imenovala Karagjorgjevič."

Dr. Meyer je rekel: "Raje umirimo nemški, kakor da živimo kot Slovani ali Romani."

Sprejeta je bila resolucija, v kateri se zahteva od vlade, da energično zadusi prizadevanje Jugoslovancev, "teh zakletih in trajnih sovražnikov našega plemena, katerih cilji se popolnoma strinjajo s cilji naših sovražnikov".

Pasjeva izjava.

"Slovenski Narod" 5. aprila: Izjava, katero je podal v skupščini srbski ministrijski predsednik Pašić, povzraja med drugim: "V svet so bili raztrošeni lažnjivi glasovi, da se omaje zaupanje zaveznikov v zvestobo Srbije. Srbija bo ostala do konca zvesta svojim zaveznikom. Samo država Slovenec, Hrvatov in Srbov, čvrsto združena z Italijo, je v stani za prejeti v bodočnosti pot germanske imperijalizmu."

(Opomba: To izjavo so priobčili tudi ostali jugoslovanski listi. Novine od 6. aprila so jo natiskale na vidnem mestu in z debelimi črkami.)

Kako nas nazivajo Nemci.

"Hrvatska Država" 6. aprila: Slovenski "Mir" (v Celovcu) javlja, da nazivajo nemški učitelji v šoli slovaške otroke: "Südslavische Hunde", "Österreichs Verräter", "Italienische Freunde" itd. Tudi žandari, ta najdrnejša opora monarhije, ne zaostajajo za nemškimi učitelji.

Slovenski plebiscit.

"Slovenec" 3. aprila: Za deklaracijo Jugoslovanskega kluba se je izjavil občinski odbor v Jezeru na Koroskem. Jugoslovanski klub je prejel podpise za majsko deklaracijo iz naslednjih koroskih mest: St. Jakob v Rožu 1001 podpisov, Sveče 347, Sela 137 moških in 311 ženskih podpisov, občina Blatno, vas Dob. Brage, Vidnovas in Komel, skupaj 280 podpisov, vasi Cirokovec in Nondavas 74 in župnija Vogrče 215 podpisov.

UČINKOVANJE AMERIŠKEGA ARTILERIJSKEGA OGNJA V VARI BOURRESCHES.

Nekaj o zakopih.

Zakop, ki igra v tej vojni izvanredno važno ulogo, ima svojo precej dolgo zgodovino. Ta zgodovina je tako važna in tako bogata, da se nam zdi vredno vzeti iz nje nekoliko podatkov.

Vsakemu je znano, da odločujoče v sedanjih vojni čisto nove tehnične sile. K tem pridobitvam spadajo zrakoplovi, podmorski čolni in slednjič tudi zakopi.

Te tri stvari so popolnoma predrugačile način bojevanja ter so mu zadale popolnoma novo smer. Če hočemo biti pravični ter ti resnici na dan, moramo priznati, da igra zakop v sedanjih vojni izvanredno važno ulogo.

V starih vojaških knjigah in službenih predpisih je veliko povedanega o utrjevanju zemlje, to je v gotovi meri je ostalo vse to le pri predpisih in delobah. Vojaki kakor tudi poveljniki se za vse to niso dosti brigali. V kopanju zakopov so se vezljali ponavadi le tedaj, ko niso imeli nobene drugega dela. To so smatrali za stvar, kateri niso pripisovali nobene posebne važnosti.

Če so se vršile kje kakve velike vojaške vaje, je moralo imeti gotovo število vojakov zapate s seboj. Vojaki pa niso uporabljali teli lopat, ampak so jih nosili le zato, da so ji hlaheko pokazali, če je padlo poveljnika v glavo, da je kaj takega zahteval.

Večoma vsi poveljniki so pripisovali največjo važnost boju med proti močjo, v sled česar je bilo vežbanje z bajoneti na dnevnem redu. Vojaki strokovnjaki so računali tudi z bitko, ki je hitro končana v spopadu na bojnem polju, v kateri prideta mirna roka in junaško veliko vpoštev kot pa nerodna lopata.

Kopanje zakopov se jim je zdelo nerodno delo, katerega so se, če so le mogli, izognili in so ga smatrali za nekaj nepotrebnega. Po njihovem mnenju ni mogel oni vojak, ki se je zakopal napadati, češ, da se mu ne nudi nobene prilike za napredovanje, ker je pretesno zvezan z zemljo. K temu so pa prišli še drugi pomisleki. Poveljniki zato niso dovolili vojakom vežbanja v kopanju zakopov, ker se jim je zdelo škoda preorati zemljo, ker niso imeli natančnih načrtov in večkrat tudi časa ne, da bi ga trčili z delom, ki je bilo po njihovem mnenju nepotrebno oziroma brez velike važnosti.

Prepričani so bili, da bodo strelni jarki v resnični vojni brezpomenbi, ter so mislili, da bo sovražnik prej pobit na odprtem polju, predno mu bo dana prilika, da se bo zakopal.

Kljub temu je pa zgodovina zakopov stara. Vpoštevati je treba seveda, da se staro orožje ni moglo primerjati z današnjim ter da se ga ni moglo uporabljati na tako daljavo kot ga uporabljajo danes. V starih časih so jim služili zakopi samo v to, da so se skrili pred prvimi sovražniškimi napadom. Že Rimljani so delali zakope oziroma nasipe, s katerimi so zavarovali svoje zemlje.

Če se v sedanjih vojni vleče od morja pa na obeh straneh ure dolga vrsta zakopov, nima to drugega pomena, kot zavarovati svoje lastno ozemlje ter ga braniti pred sovražniškimi napadom oziroma prodorom.

Rimljani so bili pred dva tisoč leti napravili na desnem bregu Rena od Niederheima do Donave nasip, ki je stal več stoletij. Ta nasip je obdajal velik del ozemlja na gotovih točkah nasipa so bile močne utrdbe, katere so služile starim vojskavom kot branilna baza. Prezre rimskega zakopa je skoraj isti kot je pri današnjih zakopih. Pred fronto so bile ovire, večidel drevesa in vejave. Vojaki so bili do prvi v zemlji, tako da

so lahko streljali s puščicami ter metali sulice. Jarek je pa imel še precejšnjo vrtino, v katero so se vojniki lahko skрили v slučaju sovražnikove premoči. Ostanke teh zakopov se še sedaj vidijo na nekaterih mestih. Zakopi so bili izvanredno močni ter res zgrajeni za stoletja.

Enako je bilo tudi v srednjem veku. Če je bila kakva armada v manjšini in se je bala, da jo bo sovražnik s svojo premočjo premagal, se je zakopala ter s tem dosegla, da se za njo je lahko ubranila.

V bojih novejšega časa se pa niso toliko posluževali zakopov. Še celo Francozi, ki so se znali izberno utrjevati, so se posluževali leta 1870—71 strelnih jarkov in zakopov le izjemoma.

Nemci niso bili v oni vojni preskrbljeni z lopatami. Vse potrebno delo so opravljali pri njih pionirski oddelki, ki so izkopali jareke, če je bila skrajna potreba. Pionirji pa niso bili določeni edinole za utrjevalna dela, ampak so se morali boriti, če je prišlo do tega, v prvih vrstah z infanterijo.

Medtem se je pa orožje vedno bolj izpopolnjevalo. S puškami se je lahko streljalo na veliko daljavo, se na večjo pa s težkimi topovi. Vsled tega je bilo potrebna napraviti razne varnostne odredbe.

To se je prvič zgodilo v borbi pri Plevni leta 1877.

Tam so izkopali Turki z malimi infanterijskimi lopatami dobra kritja. Kakorhitro je nastal premor v bojevanju, so jarko poglobili. Ruski napadi so bili krvavo odbiti. Turški strelni jarki so bili tako močni, da jim ni niti ruski šrapnelni ogenj ni mogel škodovati.

Od onega časa se je začelo vojstvo vseh dežela baviti z utrjevanjem zemlje. Infanterija je dobila na razpolago pripravne lopate, katerih se je pri vsakih vojaških vajah posluževala.

Kar se tiče zakopov, so bili v njih veliki mojstri Buri. Angleži niso bili na zakope pripravljeni in so bili večkrat odbiti. Buri so se tudi prvi posluževali znamenitih ovir ter so imeli po več vsporednih vrst zakopov, ki so bili zvezani s povprečnimi jarki, tako da se so vojniki lahko varno umaknili v drugi zakop, če je bil prvi zavzet.

V rusko-japonski vojni se je pa prvič zgodilo, da sta se posluževali zakopov obe stranki, torej ne samo napadeni, pač pa tudi napadalec. Vsled tega so tudi bitke veliko dalje časa trajale, ker napadatelji nista mogla priti tako hitro drug drugemu do živega.

Vsak ruski in vsak japonski vojak je imel na razpolago lopato.

Po rusko-japonski vojni so vojaški strokovnjaki ugotobili, če je bil le slučaj, da so igrali zakopi tako važno ulogo in če se jih bodo posluževali tudi bodoče armade.

Sedanja vojna je pa dokazala, da se jih poslužujejo v polni meri. Po mnenju nekaterih ne bodo prišli v bodočnosti trdnjave sploh nič več vpoštev. Najbrže bo vsaka država zavarovala svoje ozemlje s permanentnimi zakopi. Napravljani bodo iz cementa ter zavarovani z jeklenimi ploščami. Veliko važnost pripisujejo tudi podzemnim rovom, po katerih je mogoče priti v neposredno bližino sovražnika oziroma se neopazeno oddaljiti od njega.

Obstreljevanje Pariza.

Pariz, Francija, 5. avgusta. — Po odmoru dveh tednov je danes Debeli Berta zopet spomnila Parizane, da je ša na svetu. Vsaj domneva se, da so strelji prišli iz velikega topa, kajti izstrelki so isti kot pri obstreljevanju prejšnjih dni. Zavezniški avijatiki so se takoj odpravili na delo, da poiščejo kraj, kjer je postavljen velikaški top.

Debeluh.

Tovarnar Brown je bil izvrsten človek. Njegovo srce je bilo na pravem mestu, pa tudi z razumom je bil precej obdarjen. Ker je bil zelo šaljiv, si je kmalu dobil dosti dobrih prijateljev, ki so ga redno obiskovali ter če je bila le prilika, preživeli pri njem par veselih ur.

Edina Brownova napaka je bila morda to, da je bil malo predebel. Prijatelji so mu rekli vsled tega sodček. Javno se ni jčzil nanje, v srečo ga je pa vseno nekaj bolelo. Sam ni vedel, kaj bi dal, da bi se že vsaj nekoliko iznebil svoje debelosti.

Nekega dne je vprašal čisto nepričakovano svojega najboljšega prijatelja Sama:

— Dragi Sam, povej mi čisto po pravici, ali sem res tako debel?

Prijatelj se je na vse grlo zakrohotal.

— Debel? Seveda si debel, prijatelj, pa še kako! Ti seveda še sam ne veš, ker je vsako ogledalo premajhno, da bi se ogledal v njem. Ne zameri mi, če ti rečem, da si debel kot tista žival, no, pa saj veš, katero mislim. Če stoji človek slučajno poleg tebe, mora nehoti pojesti kosček kruha, kajti sicer mu postane slabo vsled take množine maasti.

— Molči! — je zagrmel Brown — Zdal mi je pa že dovolj. Če zineš še eno besedo, ne boš vedel, kako si prišel iz moje hiše.

— Le potolaži se, dragi prijatelj, — je odvrnil Sam smeje. — Želim ti, da bi se v tem tednu zopet zredil za par funtov.

Ko je izpregovoril te besede, je izginil skozi vrata, kajti Brown ga je pogledal s pogledom, ki mu ni obetal ničesar dobrega.

Tovarnar se je začel izprehajati sementerja po sobi. Zdaljapadaj je obstal pred ogledalom in se pogledal vanj.

— Moj prijatelj ima prav, — je rekel slednjic. — Debel sem res, preveč debel. Temu se mora na na vsak način odpomoči.

Zatem je sedel v naslonjač in začel premišljevati:

— Ali naj polovico manj jem? Moj Bog, to bi bilo nekaj strašnega. Vse rajši pretrpim kakor lakoto. Ah, kaj bi si vbijal glavo.

K zdravniku bom šel. Zdravniki so zato na svetu, da zdravijo telesne nedostatke.

In res se je odpravil k najboljšemu špecialistu, kar jih je bilo v mestu.

Zdravnik ga je natančno preiskal, odkimal z glavo in rekel: — Preveč maasti, preveč maasti! — Ravno maasti bi se rad iznebil. Kaj naj storim?

— Polovico manj morate jesti, skoraj nič piti in veliko hoditi. Vsak dan morate toliko časa hoditi, dokler vam ne bodo začela kolena klecati.

— Poskušal bom, če bo šlo, — je odvrnil ter odšel.

Res se je natančno ravnal po zdravnikovem navodilu. Jedel je dve tretini manj, pil je samo mineralno vodo in je vsak dan po par ur letal po svojem vrtu.

To je imelo precej dober uspeh. Obledela mu je postajala vedno bolj ohlapna in je sledenje visela na njegovem telesu kakor na pliskem strašilu. Naročil si je novo obleko in se dal fotografirati. To sliko je poslal svojim prijateljem.

— Še par dni, — je rekel sam pri sebi, — pa bom tak, kot so vsi drugi ljudje.

Zgodilo se je pa drugače. Ker ni bil vajen hoje, so mu noge v členkih otele. Bolele so ga, da je bilo groza.

Odpravil se je k zdravniku, ki je bil špecialist za noge. Zdravnik ga je preiskal ter mu svetoval, naj jemlje redno peščene kopeli. Brown ga je ubogal ter držal vsak dan po par ur svoje noge v pesku. Noge so ga vedno manj bolele, in

ko so bile skoraj popolnoma zdrave, se ga je fotil katar. Misli je, da bo katar prešel že po enem ali dveh dneh, toda postajal je vedno hušji. Kaj mu je kazalo drugega kot iti k zdravniku? Zdravnik je po neki novi električni metodi kmalu pregnal katar.

Toda s tem še ni bilo vsega konec. Brown je postal nervozen. Ta nervoznost je pa od dne do dne naraščala in je odvzela ona, kar mu je bilo najljubše, namreč spanje.

Kam drugam kot k zdravniku? Zdravnik mu je dal broma, raznik strupov in tinktur ter mu spravil slednje živce v red. Živci so bili v redu, začel je pa stavkati želodec. To je bilo slabo, zelo slabo.

Zdravnik mu je nasvetoval, naj gre v gore ter naj več časa ne uživa ničesar drugega kot samo mleko in sveža jajca.

Brown se je torej podal v letovišče, kjer se je sklenil temeljito ozdraviti. Natančno se je držal zdravnikovega predpisa ter pil samo mleko in jedel jajca. Želodec ga je prenehel boleti. Letoviški zdravnik mu je svetoval, naj uživa malo močnejša jedila, češ, da je njegov želodec že bolj krepek. Najprej je jedel razne mesne ekstrakte, po par tednih se mu je pa želodec že toliko okrepil, da je zamogel spraviti pod streho dva funta napolkravavega stenka.

Brownova lea so se pordečila, čutil se je močnega in popolnoma zdravega. Dovolj je bilo vsega. Odpotoval je proti domu in se je sam pri sebi neizmerno veselil obrazov, ki jih bodo delali njegovi prijatelji, ko ga bodo po tako dolgem času videli.

Naslednji dan je odšel v klub, kjer so ga prijatelji pristrčno pozdravili.

— No, kaj pravite o meni? — je vzkliknil in se pogladil z roko po trebuhu.

— Dobro si ohranjen, — je vzkliknil prvi.

— Trebušek je še vedno tak kot je bil, — je pripomnil drugi smeje.

Brown je planil presenečen kvišku.

— Nikar se ne norčujte iz mene. Sam, povej mi po pravici, ali sem kaj pridal shujšal.

— Shujšal? — se je začudil prijatelj. — Shujšal? Nikar se ne norčuj iz nas. Tak si kot si bil vedno. Saj veš, kakor tista žival, katere nočem imenovati...

Tej izjavi je sledil silen smeh. Brown je nekaj časa gledal svoje prijatelje, potem je pa vzel čašo v roke, rekoč:

— Na zdravje! Prepričani bodite, da ne bom nikdar več skušal odpraviti svoje debelosti.

UPALPOLNO POROČILO VSEM, KI IŠČEJO ZDRAVJA.

Število onih, ki rabijo Fatser Mollingerjeva zdravila v Združenih državah presega dan deset tisoč. Več sto tih odjemalcev je osebo poznalo Father Mollingerja, ker so napravili potovanja v njegovo bivališče v Troy Hill, Allegheny, pred 40 leti. Ob onem času na visku njegove karijere se je njegova slava razlegala od obali do obali. V enem samem dnevu se je oglasilo 10 tisoč ljudi, da si preskrbe odpomoči. Listi so priobčali cele strani poročil o čudovitih zdraviljenjih, katere so ljudje dosegli.

Father Mollinger je bil prav tako znan zdravnik kot znan duhovnik. Noben zdravnik ni nikoli imel take prilike študirati toliko bolnih kot on, kajti predpisal je zdravila za skoro vsako znano bolezen, ki napade človeka. Spisal je 80 tisoč receptov ali z drugimi besedami rečeno, toliko posameznih ljudi je sprejelo pismena navodila, katero njihovih mojsterskih zdravil naj si vsak posamezni zagotovi.

Mojstrska zdravila za vse bolezni.

Veliko mojsterskih receptov Father Mollingerja se je vedno dajalo za isto bolezen. Vsak teh receptov je znamenito razkritje, vsakega se lahko imenuje zdravila za zdravljenje opisane bolezni. Tisoč onih, ki rabijo slavni zeliščni čaj Father Mollingerja, lahko pričajo za uspehe v izboljšanem zdravju. Ta čaj se je priporočilo zvezi z drugimi zdravili ker pozitivno odstranjuje strupe v telesu, čisti kri, odpravlja zaprtje, ter pomaga želodcu, jetrom, ledicam in mehurju. Ta čaj je tako neškodljiv in zdravilen, da bi moral vsak moški, vsaka ženska, vsako dete v družini, če je zdrav ali bolan, redno jemati ta staroznani čaj. Velik družinski zavoj bi moral biti na vsakem domu. Čaj zavor stane en dolar ter se ga pošlje, kamorkoli po pošti.

Čitatelji tega lista bi morali poznati celi seznam originalnih receptov Father Mollingerja, vsebuje njegovo sliko in podpis pod jamstvom, da se bo vsak recept izvršilo, kot je predpisan iz najbolj čistih in najdražjih snovi. To so njegova mojstrska zdravila in vsako ima na zadnji strani paketa vsebovanih na tisoče izjav od srečnih in hvaležnih bolnikov, ki so ozdraveli. Zdravila in toniki; za jetra, kri in žolce; za srce; priporočajo se vsi ki so: 1.00 2.00 3.00 4.00 5.00 6.00 7.00 8.00 9.00 10.00 11.00 12.00 13.00 14.00 15.00 16.00 17.00 18.00 19.00 20.00 21.00 22.00 23.00 24.00 25.00 26.00 27.00 28.00 29.00 30.00 31.00 32.00 33.00 34.00 35.00 36.00 37.00 38.00 39.00 40.00 41.00 42.00 43.00 44.00 45.00 46.00 47.00 48.00 49.00 50.00 51.00 52.00 53.00 54.00 55.00 56.00 57.00 58.00 59.00 60.00 61.00 62.00 63.00 64.00 65.00 66.00 67.00 68.00 69.00 70.00 71.00 72.00 73.00 74.00 75.00 76.00 77.00 78.00 79.00 80.00 81.00 82.00 83.00 84.00 85.00 86.00 87.00 88.00 89.00 90.00 91.00 92.00 93.00 94.00 95.00 96.00 97.00 98.00 99.00 100.00

Čitajte ta seznam pazno, če trpite na eni te bolezni ter pošljite naročilo še danes. Značilni uspehi so vstvarili sloves zdravil Father Mollingerja. Vsak recept Father Mollingerja se bo postal likretno po pošti. Priložite nadaljnih 10c. za poštne stroške in zavarovanje. Poslali bomo C. O. D., da lahko plačate pri svojem poštnem uradu. Če se vam zdi to bolj primerno. Osebe, ki želijo pripraviti glede pozitivnih uspešnosti teh zdravil, jih lahko dobijo če jih zahtevajo. Poslali bomo knjižico, ki pripoveduje življenjsko povest Father Mollingerja. To znanje bo utrdilo zaupanje. Če ste bolni, pišite še danes in sledili boste tisočim drugim na poti k boljšemu zdravju. Vsa poštna naročila odposiljamo na dan, ko dobimo denar, znanke ali Money order. Naslovite na MOLLINGER MEDICINE CO., 21 Mollinger Bldg., 14-16 East Park Way, N. S., Pittsburgh, Pa.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Bolne ženske

naj bi ne prenašale hudih bolečin, krčev drugih nerodnosti, katerim so tolikrat podvržene. Teh bolečin bi ne bilo nikakor potreba, prestajati. Iznebite se jih že sedaj, ali od začetka. Rabite torej občnoznano zdravilo za ženske in za dekleta, vzemite

Severa's Regulator

SLOV. DELAVSKA

PODPORNA ZVEZA

Ustanovljena dne 16. avgusta 1908.

Inkorporirana 22. aprila 1909 v državi Penna.

Sedež: Johnstown, Pa.

GLAVNI URAĐNIKI:

Predsednik: IVAN PROSTOR, 1098 Norwood Rd., Cleveland, Ohio.
Podpredsednik: JOSIP ZORKO, R. F. D. 2, Box 113, West Newton, Pa.
Glavni tajnik: BLAŽ NOVAK, 634 Main St., Johnstown, Pa.
1. Pom. tajnik: FRANK PAVLOVČIČ, 634 Main St., Johnstown, Pa.
2. Pom. tajnik: ANDREJ VIDRICH, 20 Main Street, Conemaugh, Pa.
Blagajnik: JOSIP ŽELE, 6502 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Pom. blagajnik: ANTON HOČVAR, R. F. D. 2, Box 27, Bridgeport, Ohio.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik nadzor. odbora: JOSIP PETERNEL, Box 96, Wilkes, Pa.
1. nadzornik: NIKOLAJ POVRŠE, 1 Grab St., Numery Hill, N. E. Pittsburgh, Pa.
2. nadzornik: IVAN GROŠELJ, 885 E. 127th St., Cleveland, Ohio.

POROČNI ODBOR:

Predsednik poroč. odbora: MARTIN OBERŽAN, Box 72, East Mineral, Kan.
1. poročnik: FRANK TEROFČIČ, R. F. D. 3, Box 146, Fort Smith, Ark.
2. poročnik: JOSIP GOLOB, 1916 So. 14th St., Springfield, Ill.

VERHOVNI IZDAVNIK:

Dr. JOSIP V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.

Glavni urad: 634 Main St., Johnstown, Pa.

URADNO GLASILO:

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York City.

Členjena društva, oostroma njih uradniki, so uljudno prošeni, pošiljati vse dopise naravnost na glavnega tajnika in nikogar drugega. Denar naj se pošlje edino potom Potstnih, Expressnih ali Bančnih denarnih nakaznic, nikakor pa ne potom privatnih čekov. Nakaznice naj se naslovijo: Blaž Novak, Title Trust & Quarantee Co. in tako naslovljene pošiljajo s mesečnim poročilom na naslov gl. tajnika.

V skladu, da opazijo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika, da se v prihodnje popravi.

UNIČENJE

Spisal: L. OSBOURNE

ZA "GLAS NARODA" J. T.

44

(Nadaljevanje.)

Šestindvajseto poglavje.

KRVOPRELITJE.

"Lastavica" je bila že precej stara ladja, pa je bila zelo dobro ohranjena. Njen kapitan se je imenoval Trent.

Pred par leti se je bil naselil v nekem pristanišču in je začel na nesramen način odirati mornarje. To je delal toliko časa, dokler mu niso prišle oblasti na sled in ga zaprle. Ko se je vrnil iz ječe, je izprevidel, da s trgovino ni mogel več dosti opraviti, nakar je postal zopet kapitan "Lastavice".

Njegov krmar se je pisal Elias Goddedall. Bil je nad šest čevljev visok in izvanredno močan. Na krovu so bili razen tega še trije mornarji in kitajski kuhar.

Ko so brodolomci opazili ladjo, so začeli veselo kričati ter plešati naokoli. Slednjič je vendarle napočil trenutek, ko bodo rešeni vsega trpljenja.

Toda kapitan Wicks je bil previden možak.

— Ne tako hitro, fantje — jim je rekel. — Naša želja je, da pridemo na ladjo, ki nas bo privedla v bližino človeških bivalšč. Pomisliti pa morate, da imamo pri sebi zaloge srebra in zlata, ki je tako velik, da ga moremo skriti v žep. — Na vsak način se moramo prej prepričati, kakšna je ta ladja. — Najboljše je, da se oborožimo.

Po teh besedah je prijel vsak za svoj revolver in ga nabasal. Stopili so v čoln ter začeli veslati proti ladji.

S krova so vrgli v morje debelo vrvi, katero je bil Wicks spretno vjel, primaknil čoln k boku ladje ter splezal na krov. Zatem je stopil k najstarejšemu rekoč:

— Vi ste gotovo kapitan, kaj ne?

— Da, je odvrnil nagovorjeni. — Jaz sem kapitan Trent — Kdo ste pa vi?

— Jaz sem kapitan Kirkup — je odvrnil Wicks. — V čolnu so moji ljudje. — Mi pripadamo k ladji "San", ki se je potopila. — No, sedaj ste a varnem. Sreča, da smo prišli v bližino. — Jaz sem opazil ogenj in sem takoj vedel, da je to signal.

Mornarji so zatem vrgli v čoln vrvi, na katero sta začela Mad-den in Norris privezovati težak zabo.

Tedaj se je oglašil Trent:

— Kaj je pa to? — Težko je kot zlojed. — Tako težkega zaboja isem še nikdar videl.

— Denar je v nji. — S ponesrečene ladje smo rešili samo de-nar.

— Tako, bomo videli. — Gospod Goddedall, pustite zabo pri miru. — Čoln naj se pomakne k zadnjemu koncu ladje.

— Dobro, gospod kapitan — je odvrnil krmar.

— Kaj vruga, da ni v redu? — je vprašal Wicks.

— Vse je v redu, samo malo čudno je. — Ali bi se vam ne zde-lo čudno, če bi se nenkrat pojavil sredi oceana čoln z oboroženimi možmi, ki imajo s seboj zabo denarja? — Pojdite v mojo kabino in mi pokažite papirje. — Ostali naj počakajo.

— Moje listine so v najlepšem redu. — To naj vas nikar nič ne skrbi. — je odvrnil Wicks ter rekel svojim možem, naj nekoliko počakajo in odšel za kapitanom.

— Gospod Kirkup, ne zamerite, da sem tako odredil, toda ka-kor veste, previdnost je prva in glavna stvar. — Samo prepričati se moram, če je vse res, kar ste povedali. — To je moja dolžnost. — Kaj ne, da bi tudi vi tako postopali, če bi bili na mojem mestu?

Zatem je vzel iz omare steklenico žganja, natočil dva kozar-eca ter začel pregledovati Wicksove listine.

Wicks mu je pri tem pripovedoval, kakšno trgovino je napra-vil ter mu sploh opisal vse doživljanje na potovanju iz Sidneya. Kapitan je bil popolnoma zadovoljen.

— Ali hočete se kaj? — ga je vprašal Wicks.

— Kakšen je pa zaliv na otočku? — je vprašal Trent nena-doma.

— Plitev, zelo plitev.

— No, potem ne bomo šli tja.

— Zakaj ne?

— Zato, ker imam že preslabe izkušnje. — Moja ladja je že parkrat nasledla v kitajskih rekah in od onega časa mi je dobro znano, kakšne s.tnosti so to.

— Ne bojte se, mi vam bomo pomagali.

— Rad bi šel na took, in če bi mi res vi pomagali, bi se morda dal pogovoriti.

Tako se je tudi zgodilo.

Ob osmih zvečer je bila že ladja zasidrana pri Midway otoku. Vsi Wicksovi mornarji so prišli na krov ter večerjali s posadko.

LEPA FARMA NA PRODAJ.

Na prodaj je 100 akrov zemlje, eno miljo od lepo razvijajoče se vasi Willard v Clark County, Wisconsin, v največji slovenski nasel-bini, eno miljo od železniške postaje s verkvijo in šolo; zemlja je naj-boljše kakovosti in nekako polovica je polagoma valovita, kar dela idealno farmo za žito in živinorejo; na farmi nikdar ne zmanjka vode; ceste so ograjene; nad 70 akrov očistene zemlje, ostalo po-rastlo z drevjem. Poslopja so majhna, vendar pa gre z njimi, če se jih vzame takoj, nad 21 tisoč čevljev stavbinskega lesa, 5 akrov rži, 6 akrov pšenice, 7 akrov ovs, 8 akrov ječmena in 6 akrov ajde, seno in voz. Plača se polovica v gotovini, ostanek pa v dolgih obrokih.

L. W. Kuhlmann.

Naslednjega dne so začeli piti in jesti. — Mornarji že dolgo časa niso pomnili tako obilnega in razkošnega obeda.

Wicks in Norris sta neprestano sili, naj odrinejo, češ, da je že skrajni čas.

Medtem je pa kapitan Trent poklical Wicksa na stran in mu rekel:

— Zdi se mi, da tvorite vi s svojimi ljudmi neko trgovsko dru-zbo? — Ali je tako, ali ni?

— Da, — je potrdil Wicks. — Na vsakega pripade del do-bička.

— Dobro. — Sedaj vas pa prosim da pridete z vsem svojim mo-stvom v mojo kabino.

Malo kasneje je sedelo šest brodolomcev s Trentom in Godde-daalom pri mizi. — Najprej so pili čaj, z ajim je pa prišla na vrsto marmelada, surovo maslo, sardine, razne konzerve in opečen kruh.

Trent je postajal vedno bolj zamajen. Šele ko se je odstranil kitajski kuhar je rekel s tihi glasom:

— Gospod, slišal sem, da tvorite vi skupaj nekako trgovsko družbo. — K sebi sem vas vsled tega povabil, da se pogovorimo o neki zelo važni zadevi. — Gotovo ste se že prepričali, da je moja la-dja zelo dobra ladja ter da je na nji vsega, kar človek poželi.

Ljudje so bili zelo presenečeni. — Vsi so nestrno pričakova-li, kaj bo sledilo temu.

Trent je delal iz kruha kroglice ter neprestano strmel v mizo.

— Na vsak način — je nadaljeval — vas bom vzel v San Fran-cisco. — To sem vam obljubil in svojo obljubo hočem držati. — Po mojem mnenju morajo mornarji drug drugega podpirati. — Če človek časa potrebuje, mora seveda plačati za to.

— Zatem se je kratko in mrzlo nesmehtil.

— Nikar ne mislite, da boste trpeli kako posebno škodo — je slednjič zagonetno pripomnil.

— Če zahtevate, gospod kapitan, vam radi plačamo potrebno svoto — se je oglašil Norris.

— Potrebno svoto? — je odvrnil kapitan. — Ne vem, kaj bi odvrnil na to. — Pomisliti morate, da nisem jaz odvisen od vas, pač pa vi od mene. — Trgovina je trgovina. — Vi se morate popo-lnoma ukloniti mojim pogojem.

— In kakšni so vaši pogoji, gospod? — je vprašal Carthew.

— Če bi bil tak kot ste vi bi vam pobral vse, tako približno kot ste vi pobrali zastopniku one hamburske družbe. — Ker ste videli da je v zadregi, je vam moral dati toliko kolikor ste zahtevali. Sv-daj ste vi v zadregi. — Če bi bil jaz slab človek, bi vam tudi stavi, nesramne pogoje. — No, ali ni tako? — Z zastopnikom niste imeli nobenega usmiljenja. — Seveda, to je čisto vaša stvar. — Zatem se je zopet nasmehtil rekoč: — V trgovini in ljubezni je vse dovolje-mo. — Toda pomisliti morate, da je ta ladja moja. — Če bi bil ja-tak kot ste vi, bi zahteval ves vaš denar. Ker pa polovica tega de-narja pravzaprav ne pripada vam in ker sem jaz pošten človek, se hočem zadovoljiti s to polovico.

Goddedall je sklonil glavo. Najbrže se je sramoval svojega ka-pitana.

Wicksu je šinila kri v glavo. — Njegov obraz je bil temnordeč.

Udaril je s pestjo po mizi in vzkliznil:

— Gospod Trent, vi se gotovo šalite!!

— Mislite? — Seveda, misli so proste. — Tega vam ne bom od-rekal. — Ladja "Lastavica" je moja last. — Midway otok pa ni moje. — Zastraun mene lahko ostanete na njem toliko časa, da po-ginete od lakote.

— Dva tisoč funtov šterlingov! — je zakričal Wicks. — Saj toliko mi vendar cela ladja z vami vred vredna.

— Meni je vseeno, če je vredna ali če ni. — Toda kot sem že povedal, toliko zahtevam.

(Dalje prihodnjic.)

Potop bolniške ladje

Nemci so torpedirali bolniško la-djo blizu obrežja. — Na krovu je bilo 600 ranjencev, 89 bolniških strežnic. — Utonilo nad 100 oseb. — Torpedo je zadel v strojnico. — Ubitih je bilo takoj 100 ranjen-cev. — Luči so ugasnile.

Neko anglesko pristanišče, 5. avgusta. — Torpediranje angleške bolniške ladje "Warilda" v sobo-to zjutraj je bila najstrašnejša nesreča v podmorskem bojevanju. Stevilo mrtvih se različno ceni od 105 do 130; med njimi je mnogo bolniških strežnic.

Ladja je vozila 600 bolnikov in ranjencev. Med njimi je bilo 7 Amerikancev, 2 častnika in 5 mož, od katerih so bili rešeni vsi razun enega prostaka.

Na krovu je bilo 89 bolniških strežnic; posadka pa je štela 200 mož.

Več kot 650 rešenih je v tem mestu dobilo prvo pomoč, hrano in obleko. Bolnike so položili v po-sebne vlake, ki so čakali na do-šlece.

Torpedo je zadel zadnji konec strojnice, ubivši tretjega strojni-ka in dva kurjača. Dinamo-stroj je bil takoj uničen, vsled česar so ugasnile luči.

Ravno nad strojnico je bila so-ba, kjer je ležalo 100 ranjencev. Večina teh je bila ubita vsled ek-splodije, ostali pa so bili zakopani pod deskami.

Od zunaj jim ni bilo mogoče nuditi pomoči, vsled česar so ve-č noma utonili, razun onih, ki so skočili v vodo in bili rešeni. Voda je naglo vdrila v ta prostor in ga preplavila.

Ladja je ostala na površju še dve uri, toda odigravali so se pre-ljonoj Angležev.

tresujoči prizori, kajti bila je te-ma in strojev ni bilo mogoče vsta-viti, in ladja je plula z vso nagli-co dalje. Zaradi tega so bila reš-valna dela zelo ovirana, poleg te-ga pa so se štirje čolni prevrnili in nesrečniki so padli v vodo.

Nvzlic razburjenja in zmešnja-ve je bila posadka mirna in je hladno šla na delo, noseč bolni-ke in ranjene na krov in puščajoč jih v rešilne čolne.

Na kraj nesreče so naglo pri-pluli spremeniči rušilci, ki so s spretnim gibanjem navzlic raz-burkanemu morju mogli ostati v bližini potaplajočih se ladje.

Preživeli popisujejo moralo ra-njenih in bolnih, ki so mirno čakali, da je kdo prišel ponje; ni-ko se ni pritoževal, nikdo ni na-ganjal rešilcev. Manj ranjeni so pomagali bolj ranjenim. Bolniške strežnice so dajali prve v čolne navzlic protestu, da morajo prvi biti ranjeni in bolniki. En čoln s 6 strežnicami je zadel ob drug čoln in se je prevrnil; tri strežnice so bile rešene, tri so pa utonile.

"Warilda" je bila dve leti v vojni službi in je prevažala bolnike in zdaj je bilo prvič, da ni imela na krovu nemških ranjencev.

Po dveh urah je bil zadnji ko-nec ladje v vodi; "Warilda" se je nato postavila po konci in ko je prišla voda do kotlov, je nastala strahovita eksplozija, ki je raz-svetila okolico, nato pa je zopet nastala tema.

Ladja je bila le nekaj milj od-daljena od pristanišča, ko jo je o-pol dveh ponoči zadel torpedo, ki jo je potopil.

Pet milijonov Angležev na fronti. Washington, D. C., 2. avgusta. Lord Curzon, član angleškega vojnega odbora, je rekel, da se nahaja na raznih frontah pet mi-lionov Angležev.

Vojna divja v Franciji.

Ljudje se ne morejo boriti in obenem obdelovati zemljo.

MI JIH MORAMO PREHRANITI!

United States Food Administration

DRUŠTVENA VEST.

Tem potom pozivljam člane dr. Vodnik št. 102 SDPZ. v Farrelu, Pa., da se zagotovo udeležijo seje, ki se vrši v nedeljo 11. avgusta v Slovenskem Domu. Naznanjam, da je članstvo sklenilo na zadnji seji, da ima društvo Vodnik red-no mesečno sejo vsako drugo ne-deljo v mesecu, ne pa več prvo ne-deljo kot do sedaj. To se je skle-nilo zaradi tega, ker nekateri ča-kajo polovico meseca, da svoj asessment plačajo. Člani, ne po-za-bite na to! Vse člane pozivam, da pošljejo svoje naslove tajniku. Od nekaterih članov po celo leto ni duha ne sluha. Več članov je bilo suspendiranih zadnji mesec zaradi neplačanege asessmenta. Vse od-daljene člane opozarjam, da se ravna po pravilih, ker proti pra-vilam se ne moremo boriti. S so-bratskim pozdravom Fr. Kramar, predsednik, Box 73, Farrel, Pa.

Kje je MATH. KENIK, doma iz Toplih Reber pri Kočevju. Dne 25. julija je bil se tukaj v Cleve-landu in je delal v American Steel & Wire Co. Kam je odšel, mi ni znano. Prosim cenjene ro-jake, ako vedo, kje se sedaj na-haja, da mi naznanijo. — Jos. Konte, 1271 E. 54. St., Cleve-land, Ohio. (6-8-8)

Rad bi izvedel za naslov ALOJ-ZIJA KOŠČAK, doma iz Sote-ske pri Novem mestu na Dolenj-skem. Zadnji čas je bival v Co-loradi. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, da mi naznani, ali naj se pa sam oglašim. — Poročati mu imam več važnih stvari. — John Čampa, Box 982, Ely, Minn. (6-8-8)

Rad bi izvedel za naslov mojega brata LOUISA POHLIN. Pred štirimi leti mi je zadnjič pisal iz Toledo, Ohio. Poročati mu imam neko zelo važno novico. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da mi ga naznani, ali pa naj se sam ogla-si. — Anthony Pohl, R. 1, Woodward, Iowa. (3-6-8)

Rad bi izvedel za naslov svojih dveh prijateljev IVANA DE-BELJAK in LEOPOLDA TAU-SEŠ. Doma sta iz vasi Hrib, ob-čina Loški Potok. Prosim, če kdo ve za naslov, naj mi blago-voljno naznani, ali naj se pa sa-ma oglašita. — Joe Bartol, Box 72, Phelps, Wis. (3-6-8)

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK 638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je uspešno zdravil, spozna-val v Pittsburghu, ki ima 30-letno prakso v zdravil-skih vedah in vseh vrstah bolezni.

Bolezni, ki jih zdravim: Krvni tlak, glavobol, migrena, živčni napad, epilepsija, katar, ledvina, jetera, žolčnik, raka, revmatizem, katar, zlato žilo, navduho itd.

Uradne ure so: V ponedeljkih, sredah in petkih od 9. ure zjutraj do 5. popoldna. V točkah, četrtkih in sobotah od 9. ure zjutraj do 8. ure zvečer, ob nedeljah pa do 2. ure popoldne. — Po pošti ne zdravim. Pridite osebo. Ne pozabite ime in naslov: Dr. LORENZ, 644 Penn ave., Pittsburgh, Pa.

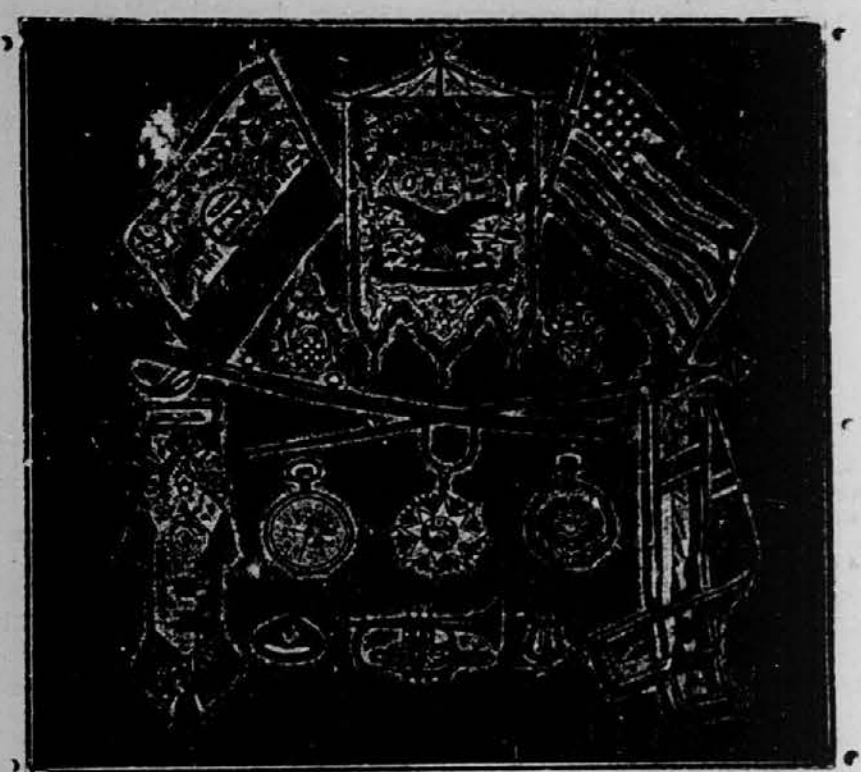
Nekateri drugi zdravniki rabijo tolmache, da vas razumejo. Jaz znam hrvatsko še in našega kraja, zato vas lažje zdravim, ker vas razumem.

JETIKA! JETIKA!

Jetika in kronični bronhitis se zelo uspešno zdravi z novoiznajde-nim zdravilom Neumasan. Dosti ni treba govoriti o tem izvrstnem zdravilu, ker veljavo bo samo ska-zalo pri bolniku. Ko bo bolnik to zdravilo samo parkrat rabil, bo že videl njega veljavo. Zdravilo Neu-masan košta \$5.35 in se dobi pri: A. B. KOLAR CO., (27-7 26x) Nashauk, Minn.

ZAHVALA.

Tem potom izrekan najtoplejšo zahvalo cenjenemu Slovenskemu samostojnemu bolniškemu in pod-pornemu društvu ter cenjenim društvenikom v imenu mojega so-proga in otrok za nepričakovano podporo, katero smo hvaležno sprejeli. Z vljudnim spoštovanjem: Lojza Zavrtanik, 26 Central Ave., Brooklyn, N. Y.

Kadar je kako društvo namenjeno kupiti bandero, zastavo, regalje, godbene instrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete ure, veržice, priveske, prstane itd., ne kupite prej nikdar, da tudi nas za cene vprašate. Uprisanje vas stane le 3c. pa si boste prihranili dolarje.

Cenike več vrst pošiljamo brezplačno. Pišite ponj.

IVAN PAJK & CO.,

426 Chestnut Street.

Conemaugh, Pa.

Dr. LGRENZ

EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK
SPECIALIST
MOŠKIH BOLEZNI

644 Penn avenue
Pittsburgh, Pa.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jas sam že zdravim nad 23 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ker znam slovensko, zato vas morem popolnoma razumeti in spoznati vašo bolezen, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Skozl 23 let sem pridobil posebno skušnjo pri zdravljenju moških bolezni. Zato se morete popolnoma zaneseti na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite čim-preje.

Jaz ozdravim zastrupljeno kri, mazulje in liče po telesu, bolezni v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, stare rane, živčne bolezni, oslabelost, bolezn v mehurju, ledvicih, jetrah in želodcu, rmenico, revmatizem, katar, zlato žilo, navduho itd.

Uradne ure so: V ponedeljkih, sredah in petkih od 9. ure zjutraj do 5. popoldna. V točkah, četrtkih in sobotah od 9. ure zjutraj do 8. ure zvečer, ob nedeljah pa do 2. ure popoldne. — Po pošti ne zdravim. Pridite osebo. Ne pozabite ime in naslov:

Dr. LORENZ, 644 Penn ave., Pittsburgh, Pa.

Nekateri drugi zdravniki rabijo tolmache, da vas razumejo. Jaz znam hrvatsko še in našega kraja, zato vas lažje zdravim, ker vas razumem.

SPODAJ OMENJENI ROJAKI IN ROJAKINJE,

kateri imajo v rokah naša potrdila za denarne pošiljave, z številka-mi, kakor so označene pod imenom, naj blagovolijo naznaniti prej-komogoče svoj natančen naslov radi važne zadeve. Pisma katera smo jim poslali, so se nam povrnila.

Tvrdka Frank Sakser.

Bartol J. No. 330733	Kastelic John No. 44708	Samide Frank No. 330721
Bear Dan. No. 260638	Kovač Frank No. 260641	Sinčić John No. 330762
Besens Mary Miss No. 330662	Kučić Matija No. 45015	Spaniček Rozl No. 328894
Bobić Vajo No. 260583	Mikolich John No. 323252	Starčević Johana No. 231070
Božičković Djuro No. 260581	Modic Ivan No. 329720	Tehler Anna No. 328896
Braun Mary No. 260643	Novak Rozi No. 45313	Turk Charles No. 330351
Dolar Valentin No. 330086	Oswald Jos. No. 260621	Turk Ivan No. 260647
Grgurič Raš No. 260573	Pintar No. 330842	Turk Jernej No. 329741
Gubert Giuseppe No. 323085		Žagar Frank No. 44272